

ОБЩИНСКА СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ В ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ 2016 – 2020 г.

(приета с решение № 106/30.05.2016 г. на Общински съвет - Лясковец)

РЕЗЮМЕ

Създаването на Общинската стратегия за социални услуги е израз на желание на всички - община Лясковец да бъде територия с достъпни и качествени социални услуги, които да дават възможност за социална интеграция и пълноценен живот на всички лица в риск, като се отчитат динамичните промени на съвременното общество.

Основната ценност е правото на всяко човешко същество да развие максимално своите възможности, без значение на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение. Стратегията следва основните човешки права, утвърдени в международните документи и конвенции за защита на правата на човека и основните свободи.

В настоящата стратегия са описани мерките, дейностите и индикаторите за постигане на общите и конкретни цели, системата за мониторинг и оценка, отговорността и ролята на общината, заинтересованите страни, необходимите ресурси и други.

Представен е и анализ на демографските, икономическите и социалните фактори, действащи на територията на общината. Включени са факторите, които пораждаат риск за различни групи от населението, подхода за определяне на рисковите групи и оценка на ресурсите за развитието на социални услуги.

В Общинската стратегия за развитие на социалните услуги са изведени *ключовите приоритетни направления*, в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи и необходимостта от намеса за решаване на социалните проблеми на гражданите от общината.

Приоритетно направление 1: Подкрепа на деца в риск и техните семейства. Превенция на изоставянето и деинституционализация на грижите за деца.

Приоритетно направление 2: Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица.

Приоритетно направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот.

Функционалните приоритетни направления, които подпомагат ефективното изпълнение на основните дейности на Стратегията обхващат:

Развитие на човешките ресурси с обща цел създаване на система за повишаване качеството на социалните услуги чрез развитие на човешките ресурси.

Изграждане на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество с обща цел повишаване на ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

РАЗДЕЛ А: Въведение и оценка на нуждите

1. Въведение

Визия, обхват и фокус на стратегията

Стратегията е основен програмен документ за единен подход към предоставянето на социални услуги на територията на общината, за постигане на ефективно планиране, разкриване, финансиране и договаряне на социалните услуги. Социалните услуги са един от основните инструменти по пътя на изпълнение на основните направления – деинституционализация и социално включване на уязвими групи и лица. Стратегията представя основните насоки за развитието на социалните услуги на територията на община Лясковец в периода 2016 – 2020 г., което предполага последователност и дългосрочност на интервенцията за реализацията на избраните стратегически приоритети и общи цели. Това гарантира времева обвързаност с всички политически и стратегически документи, които пряко или косвено се отнасят до развитието на социалните услуги. Стратегическите и свързаните с тях конкретни цели, дейности, индикатори за измерване на постигнатите резултати, са изведени въз основа на преглед на капацитета и ресурсите, с които разполагаме в настоящия момент.

Стратегията утвърждава следните ценности при планирането и предоставянето на социални услуги:

- Съответствие на социалните услуги с международните документи относно човешките права;
- Недискриминация, обществена солидарност и толерантност към всички социални групи;
- Ефективност и ефикасност на социалните услуги и партньорствата;
- Равен достъп до услуги за всички живеещи на територията на община Лясковец;
- Водещи интереси на потребителите при планиране и предоставяне на социални услуги;
- Създаване на гъвкави услуги, съобразени с конкретните нужди и потребности на потребителите;
- Иновативност в процеса на планиране и предоставяне на социални услуги;
- Насърчаване на услугите в общността;
- Ползване на услуги от резидентен тип само в краен случай;
- Предоставяне на възможност за участие на потребителите в процеса на планиране и потребление на услугите;
- Ефективност и прозрачност при усвояването на финансовите средства;
- Надграждане и усъвършенстване на съществуващи практики, опит и услуги;
- Изграждане на мрежа от партньорства на местно ниво, с участието на всички заинтересовани страни;
- Подкрепа на персонала за развитие на професионалната квалификация и умения в съответствие с новите изисквания и стандарти;
- Законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България – Конституция, Семейен кодекс, Кодекс на труда, Наказателен кодекс, Закон за закрила на детето, Закон за социално подпомагане, Закон за местното самоуправление и

местната администрация, Закон за интеграция на хората с увреждания, Закон за закрила от дискриминация и др. както и съответните подзаконови нормативни актове. Също така **Международни нормативни актове**, визиращи насоките за осъществяване на приоритетни политики в сферата на социалното развитие, като: Международна харта за правата на човека на ООН, Конвенция на ООН за правата на детето, Европейска конвенция за правата на човека и неговите свободи, Международен пакт за социални, икономически и културни права, Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания и Факултативния протокол към нея, Европейска социална харта, Стандартни правила за равнопоставеност и равни възможности за хората с увреждания на ООН и Конвенцията на ООН срещу насилието и дискриминацията.

2. Характеристика на ситуацията и оценка на потребностите в община Лясковец

2.1 Обща характеристика на общината

Община Лясковец е разположена в подножието на Стара планина. На юг и запад е обградена от Арбанашкото плато и Чуката, а на север и изток е открита към долината на река Янтра и Дунавската равнина.

Община Лясковец граничи с Община Г. Оряховица, Община Стражица, Община Златарица и Община В. Търново.

Общата площ на Общината възлиза на 177 373 дка, което представлява 3.8 % от територията на Област Велико Търново. В границите ѝ влизат 6 населени места – град Лясковец и съставни села: с. Джулюница, с. Козаревец, с. Добри дял, с. Мерданя и с. Драгижево.

Население – демографска характеристика

Населението на Община Лясковец към 03.02.2015 г. е **13 649** лица по данни на ГРАО, като по този показател се нарежда на седмо място от общините в област В.Търново. Населението съставлява 5.24 % от населението на областта. Тенденцията в последните десет години е към намаляване на населението в абсолютен брой в резултат на ниската раждаемост, отрицателния естествен и механичен прираст и миграционните процеси.

Разпределението на населението по населени места на общината е както следва:

гр. Лясковец - 8565, с. Джулюница – 1777, с. Добри дял – 1108, с. Козаревец - 884, с. Драгижево - 776 и с. Мерданя - 539.

Забелязва се относително разпределение на населението по пол – мъже/жени. Показани са данни в следните таблици, разпределени по населени места по настоящ адрес, към 03.02.2015 г., възраст и пол:

Населено място /настоящ адрес/	Мъже от 18 до 62 г.	Жени от 18 до 59 г.	Мъже над 63 г.	Жени над 60
Гр. Лясковец	2673	2527	776	1347
С. Джулюница	535	414	224	434
С. Добри дял	329	284	115	182
С. Козаревец	265	201	128	200
С. Драгижево	229	159	110	195
С. Мерданя	138	134	74	136
ОБЩО:	4169	3719	1427	2494

Населено място /настоящ адрес/	Под 7 г.	от 7 до 13 г.	От 14 до 17 г.
Гр. Лясковец	465	472	305
С. Джулюница	48	68	54
С. Добри дял	74	82	42
С. Козаревец	33	35	22
С. Драгижево	27	35	21
С. Мерданя	20	20	17
ОБЩО:	667	712	461

Индикаторът на ниво населено място показва по-благоприятна възрастова структура в гр. Лясковец и селата Джулюница и Добри дял. Най-негативна е възрастовата структура на населението в с. Мерданя, което се характеризира и с най-малък брой жители в общината.

Като цяло по отношение на населението на общината се наблюдават негативни тенденции в естествено развитие на населението, застаряване на населението и намаляване броя на младите хора, което съответства на общата тенденция за страната.

Поради малкият брой на населението на общината и възрастовата структура, демографската тенденция много трудно може да бъде подобрена.

Демографската ситуация в община Лясковец в края на 2014 г. в сравнение с предходната година се характеризира със следните показатели:

- С продължаващо намаляване на населението. Населението намалява с 1.8 %.
- Застаряване на населението. Делът на лицата на 65 и повече навършени години нараства от 24.7 % до 25.4 %.
- Нарастване на равнището на общата смъртност. Починалите се увеличават с 25.9 % спрямо 2013 г., а коефициентът на обща смъртност нараства от 16.3 ‰ до 20.9‰.
- Увеличаваща се раждаемост. Живородените са с 23,4 % повече спрямо 2013 г., а коефициентът на раждаемост нараства от 5.9‰ до 7.4‰.
- Отрицателен естествен прираст. Коефициентът на естествен прираст се променя от минус 10.4‰ през 2013 г. на минус 13.5‰ през 2014 г.
- Отрицателен механичен прираст. Коефициентът на нетна миграция се променя от минус 3.3 ‰ през 2013 г. на минус 4.2‰ през 2014 г.

В следващата таблица е показано механичното движение на населението за 2013 г. и 2014 г.

Община	Заселени			Изселени			Механичен прираст		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Лясковец 2014 г.	180	81	99	234	100	134	-54	-19	-35
Лясковец 2013 г.	131	62	69	174	71	103	-43	-9	-34

Основната част от населението, малко над 60 % живее в общинския център. Делът на живеещите в града плавно се увеличава през последните пет години, като това се дължи на по-бавните темпове на намаляване броя на населението в сравнение с населението в селата.

По данни на НСИ, 12 113 лица се самоопределят от българска етническа група, 307 от турска етническа група, 263 лица от ромска етническа група, от „друга“ се самоопределят 59 лица и 46 лица не могат да се самоопределят, към коя етническа група принадлежат.

Делът на българската етническа група е с 4.4 процентни пункта по-висок в сравнение със стойността за област Велико Търново и почти 10 процентни пункта по-висок от средния дял за страната. Турската и ромската етнически общности са съответно 2.4 % и 2.1 % от населението на общината. Разпределението по населени места е аналогично, като изключение прави с. Добри дял, като делът на населението самоопределило се като принадлежащо към българската етническа група е 68.6 % и съответно в турската и ромската – 15.2 % и 15.1 %.

Съществените проблеми в демографската характеристика на населението потвърждават и от направено анкетно проучване, където гражданите посочват изселването на младите хора като основен проблем пред развитието на общината. Следва да се вземе предвид също, че социалните услуги се оценяват най-ниско от представителите на местната общност.

Икономическо развитие на община Лясковец

Икономиката на Община Лясковец се характеризира с развитие на промишлеността и селското стопанство. Разпределението на предприятията по големина в Лясковец показва, че в структурата преобладават микропредприятията. Представената информация е за 2012 – 2013 г.

През 2013 г. на територията на община Лясковец са функционирали 385 нефинансови предприятия, или с 4.3% повече в сравнение с 2012 година. Микропредприятията (с до 9 заети) са 342, или 88.8% от общия брой. Според финансовия резултат за 2013 г. 277 предприятия или 72.0% от всички нефинансови предприятия в общината, са реализирали печалба, 57 предприятия или 14.8% - загуба, а с нулев финансов резултат са приключили 51 предприятия, или 13.2%.

През 2013 г. броят на заетите лица в нефинансовите предприятия в община Лясковец е 3 983, или с 9.1% по-малко спрямо 2012 година. Най-много са заетите лица в сектор „Преработваща промишленост“ - 64.0% от заетите в неф. предприятия, следвани от „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“ - 22.7% от заетите.

През 2013 г. предприятията от нефинансовия сектор в община Лясковец са реализирали приходи от дейността в размер на 321 млн. лв. и са извършили разходи за дейността в размер на 309 млн. лева., като спрямо 2012 г. е отчетено увеличение с 9.7% на приходите и с 13.8% на разходите.

Промислените фирми са с решаваща роля за осигуряването на работни места, ограничаването на миграцията на населението и устойчивото развитие на общината. Достъпът до сериозни пазари и защитата на сертификати за качество са показател за нивото на технологията и предпоставка за успешното им бъдещо развитие. Фактор за устойчивото развитие на общината е по-нататъшното стимулиране развитието на сектора на малките и средни предприятия, развитието на местното предприемачество и укрепване на частния сектор.

Делът на заетите в частния сектор е 86 % , а в обществения сектор - 14 %. Заети са 54.76% от мъжете спрямо 45.24% за жените в общината.

Най-високи са доходите от работни заплати в преработващата промишленост, следвани от доходите в сферата на търговията, ремонта и техническото обслужване.

Средната работна заплата за област Велико Търново за първото тримесечие на 2015 г. е 690 лв.

Паричният доход на населението от общината е определящ, като включва регулярните приходи от източниците: работна заплата и извън нея, самостоятелна заетост, пенсии, социални обезщетения и помощи, както и еднократни приходи от продажби и други.

Покупателната способност е ниска, тъй като голяма част от доходите на домакинствата покриват разходите за месечни битови консумативи. Значителни парични средства отиват за хранителни продукти.

В таблицата е отразен относителният дял на бедните лица спрямо линията на бедност за областта, по пол:

година на провеждан е на изследването	2008			2009			2010			2011*			2012			2013		
референтна година за дохода	2007			2008			2009			2010			2011			2012		
ОБЛАСТ	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
Общо за страната	21.4	19.8	22.9	21.8	19.8	23.7	20.7	19.0	22.3	22.2	20.8	23.6	21.2	19.5	22.8	21.0	19.7	22.2
Велико Търново	30.7	29.5	32.0	28.1	25.4	30.5	24.2	21.0	26.8	26.9	26.8	27.0	19.7	18.6	20.7	15.2	14.0	16.3

В областта на селското стопанство се развиват земеделието и животновъдството. Основната цел на отрасъла е развитието на ефективно селско-стопанско производство чрез рационалното използване на природните, финансовите и трудовите ресурси.

Населението на общината притежава дългогодишен опит в лозарството и винопроизводството, но състоянието на подотрасъла в момента е критично. Високите разходи по обработката, липсата на механизация и високите цени на растително-защитните препарати доведоха до влошаване състоянието на лозовите насаждения. Към настоящия момент около 80% от съществуващите плододаващите лозови насаждения са с изтекъл срок на експлоатация. Не по-малки са техническите и финансови проблеми, свързани с изкореняването на бракуваните и невъзстановими насаждения и обновяването на лозовите масиви.

	Площ на земеделските земи	Земеделски територии		
2013 г.		в т. ч. ниви	в т. ч. трайни насаждения, вкл. лозя	в т. ч. пасища, мери, ливади
Община Лясковец	122 181	97 890	13 039	10 256
Област Велико Търново	2 928 636	2 203 999	111 071	397 721

Инфраструктура

Инфраструктурата на територията на община Лясковец е с изградена 44,65 км пътна мрежа I, II и III-ти клас. Гъстотата ѝ е най-висока за областта, което се обяснява с малката площ на общината и централното ѝ местоположение в "ядрото".

Като се има предвид, че пътната мрежа в област Велико Търново представлява 4,4% от общата пътна мрежа на страната при територия 4,2 %, следва извода, че пространствената

конфигурация на пътната мрежа в общината е добре развита, осигурява бързи и качествени транспортни връзки и напълно задоволява селищата.

община	Брой пътища /посоки/*				Дължина /км/				Гъстота, км /1000 км ²			
	І кл	ІІ кл	ІІІ кл	общо	І кл	ІІ кл	ІІІ кл	общо	І кл	ІІ кл	ІІІ кл	общо
Лясковец	2	2	2	6	21,6	13,25	9,8	44,65	121,7	74,7	55,2	251,7

* Броят на пътищата е отчетен като посока на комуникиране, т е път, който влиза и излиза в общината се брои като две посоки.

Основен транспортен носител за общината по направление изток-запад се явява първокласният път І-4 с Европейска категоризация Е-772 (София-Ябланица-Севлиево-Велико Търново-Търговище-Шумен-Варна). Той осигурява връзка между селищата от общината и областния център Велико Търново, както и с други области: София-Ловеч-Габрово-Търговище-Шумен и Варна.

През Общината преминават и път втори клас: ІІ-53 "Поликрайще-Горна Оряховица-Лясковец-Елена" и пътища трети клас: ІІІ-3033 "І4-Джулюница-Горско ново село" и ІІІ-3034 "Мерданя-Златарица". Изградена е и местна пътна мрежа.

Заетост и безработица

Към 31.03.2015 г. *безработните* в общината са 469 лица (7,9%), при 432 лица през 2014 г., 484 лица през 2013 г. и 351 лица през 2010 г. Видно е, че броят на безработните бележи увеличение.

От всички регистрираните 469 лица, жените са 239. Безработните лица с висше образование са 53, средно – 279, основно – 59, с начално и по-ниско – 78.

Броят безработните младежи от 20 до 24 години е 29, от 25 г. до 29 г. е 35 броя безработни лица. Лицата на възраст над 55 години са 133, а броят на безработните лица с регистрация над 1 година е 74 лица.

Най-уязвими са групите на безработните младежи и лицата над 55 години.

Проблемът с дългосрочно безработните лица в общината се овладява през последните пет години, но е необходим мониторинг и своевременни мерки за запазване на сравнително ниско равнище на техния брой. Същевременно броят на безработните младежи и лицата над 55 г. се увеличава, което изисква насочване на усилията за преодоляване на проблема, чрез национални програми и/или европейско финансиране.

През последните 2 години, тенденция е запазване на ниско равнище на безработица спрямо икономически активното население и към момента то е по-ниско от средното за страната. Тенденциите са през следващите месеци да намаляват регистрираните безработни поради търсене на работна сила, основно за отраслите реализиращи сезонна заетост, както и за дейностите в сферата на услугите.

В началото на зимните месеци ще започне увеличение на регистрираните безработни лица. Това е цикличност, която е повторяема през зимните месеци и ако в икономиката няма сътресения от свиване на производства или структурни промени, които да предизвикват масово освобождаване на персонал, то и през зимните месеци, независимо от плавния ръст, който ще се регистрира, безработицата в община Лясковец ще се задържи под средното за страната.

Здравеопазване

Болничната помощ в община Лясковец се осъществява от многопрофилната болница в гр. Горна Оряховица. Разкритите здравни заведения на територията на общината са три аптеки и три здравни кабинета. Спешната медицинска помощ е осигурена от филиала на ЦСМП в гр. Горна Оряховица, а неотложната – от дежурен кабинет към „ДКЦ-1” – Г. Оряховица.

Първичната медицинска помощ към 31.03.2015 г.:

Община	Брой по здравна карта (2011)		Брой регистрирани в РЗИ (титуляри, без наети лица)			
	лекари	дентални	В индивидуални практики		В групови практики	
			лекари	дентални	лекари	дентални
Община Лясковец	9	10	1	10	2	4
В т. ч. в градовете	5	6	1	9	2	2
В селата	4	4	0	1	0	2

Пет практики за първична медицинска помощ с първи адрес в друга община (непоказани в горната таблица) също осъществяват дейност и на територията на община Лясковец – две в гр. Лясковец и по една в селата Мерданя, Добри дял и Джулюница.

В общината работят общо 9 лични лекари в 6 индивидуални практики за първична медицинска помощ и 1 групова практика, разпределени по населени места както следва: гр. Лясковец – 6 ОПЛ; с. Мерданя – 1 ОПЛ; с. Добри дял – 1 ОПЛ и в с. Джулюница – 1 ОПЛ. Незаета от 2004 г. е медицинската практика в с. Козаревец.

Първичната дентална помощ е осигурена от 16 лекари по дентална медицина (двама с основен адрес в друга община – непоказани в горната таблица), работещи в 3 групови и 11 индивидуални практики.

Извънболничната специализирана медицинска помощ в общината е осигурена от 1 Медицински център и една индивидуална практика за специализирана медицинска помощ. В извънболничната специализирана помощ са заети 23 специалиста.

Заболеваемостта на населението от община Лясковец е представена в следващите три таблици за периода 2012 г., 2013 г. и 2014 г. Показателни са данните и през трите години на боледуващите лица от Хипертонични болести, следвани от болестите на дихателната система, нервната система и някои инфекциозни и паразитни болести.

РЕГИСТРИРАНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ В ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ
ЗА ДОБОЛНИЧНА ПОМОЩ В ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ ПРЕЗ 2012 год.

Клас по МКБ	Класове болести	1850.5			11320			13170.5		
		0 - 17 години			над 18 години			общо		
		Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %	Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %	Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %
I.	Някои инфекциозни и паразитни болести	426	230.2	18.8	452	39.9	4.7	878	66.7	7.4
	<i>в т.ч. Чревни инфекции</i>	2	1.1	0.1	1	0.1	0.0	3	0.2	0.0
II.	Новообразувания	4	2.2	0.2	191	16.9	2.0	195	14.8	1.6
	<i>в т.ч. Злокачествени новообразувания</i>	1	0.5	0.0	89	7.9	0.9	90	6.8	0.8
III.	Болести на кръвта и кръвотворните органи	11	5.9	0.5	53	4.7	0.5	64	4.9	0.5
IV.	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	7	3.8	0.3	503	44.4	5.2	510	38.7	4.3
	<i>в т.ч. Захарен диабет</i>	2	1.1	0.1	368	32.5	3.8	370	28.1	3.1

V.	Психични и поведенчески разстройства	32	17.3	1.4	468	41.3	4.8	500	38.0	4.2
VI.	Болести на нервната система	24	13.0	1.1	691	61.0	7.1	715	54.3	6.0
VII.	Болести на окото и придатъците му	59	31.9	2.6	498	44.0	5.2	557	42.3	4.7
VIII.	Болести на ухото и мастоидния израстък	77	41.6	3.4	299	26.4	3.1	376	28.5	3.2
IX.	Болести на органите на кръвообращението	6	3.2	0.3	2720	240.3	28.1	2726	207.0	22.8
	<i>в т.ч. Хипертонични болести</i>		0.0	0.0	1829	161.6	18.9	1829	138.9	15.3
	<i>Ишемична болест на сърцето</i>		0.0	0.0	271	23.9	2.8	271	20.6	2.3
	<i>Мозъчносъдови болести</i>		0.0	0.0	201	17.8	2.1	201	15.3	1.7
X.	Болести на дихателната система	982	530.7	43.4	835	73.8	8.6	1817	138.0	15.2
	<i>в т.ч. Остри инфекции на горните дих. пътища</i>	566	305.9	25.0	150	13.3	1.6	716	54.4	6.0
	<i>Пневмония (вирусни и бактериални)</i>	67	36.2	3.0	92	8.1	1.0	159	12.1	1.3
	<i>Остър бронхит и бронхиолит</i>	269	145.4	11.9	233	20.6	2.4	502	38.1	4.2
XI.	Болести на храносмилателната система	71	38.4	3.1	369	32.6	3.8	440	33.4	3.7
XII.	Болести на кожата и подкожната тъкан	147	79.4	6.5	297	26.2	3.1	444	33.7	3.7
XIII.	Болести на костно-мускулната с-ма и на съедин. тъкан	18	9.7	0.8	479	42.3	5.0	497	37.7	4.2
XIV.	Болести на пикочо-половата система	73	39.4	3.2	977	86.3	10.1	1050	79.7	8.8
	<i>в т.ч. Болести на пикочната система</i>	41	22.2	1.8	350	30.9	3.6	391	29.7	3.3
XV.	Бременност, раждане и послеродов период		0.0	0.0	22	1.9	0.2	22	1.7	0.2
XVI.	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	2	1.1	0.1		0.0	0.0	2	0.2	0.0
XVII.	Вродени аномалии (пороци на развитието)	11	5.9	0.5	3	0.3	0.0	14	1.1	0.1
XVIII.	Симптоми, признаци и отклонения от нормата	235	127.0	10.4	366	32.3	3.8	601	45.6	5.0
XIX.	Травми и отравяния	80	43.2	3.5	442	39.0	4.6	522	39.6	4.4
ОБЩО		2265	1224.0	100.0	9665	853.8	100.0	11930	905.8	100.0

РЕГИСТРИРАНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ В ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ
ЗА ДОБОЛНИЧНА ПОМОЩ В ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ ПРЕЗ 2013 год.

Клас по МКБ	Класове болести	1803.5			11175.5			12979		
		0 - 17 години			над 18 години			общо		
		Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %	Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %	Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %
I.	Някои инфекциозни и паразитни болести	406	225.1	21.0	388	34.7	5.1	794	61.2	8.3
	<i>в т.ч. Чревни инфекции</i>	2	1.1	0.1		0.0	0.0	2	0.2	0.0
II.	Новообразувания	6	3.3	0.3	153	13.7	2.0	159	12.3	1.7
	<i>в т.ч. Злокачествени новообразувания</i>	1	0.6	0.1	80	7.2	1.0	81	6.2	0.8
III.	Болести на кръвта и кръвотворните органи	7	3.9	0.4	35	3.1	0.5	42	3.2	0.4
IV.	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	4	2.2	0.2	415	37.1	5.4	419	32.3	4.4
	<i>в т.ч. Захарен диабет</i>	1	0.6	0.1	292	26.1	3.8	293	22.6	3.1
V.	Психични и поведенчески разстройства	31	17.2	1.6	386	34.5	5.1	417	32.1	4.4
VI.	Болести на нервната система	15	8.3	0.8	414	37.0	5.4	429	33.1	4.5
VII.	Болести на окото и придатъците му	63	34.9	3.3	264	23.6	3.5	327	25.2	3.4
VIII.	Болести на ухото и мастоидния израстък	77	42.7	4.0	322	28.8	4.2	399	30.7	4.2
IX.	Болести на органите на кръвообращението	4	2.2	0.2	2118	189.5	27.7	2122	163.5	22.2

	в т.ч. Хипертонични болести	1	0.6	0.1	1370	122.6	17.9	1371	105.6	14.3
	Ишемична болест на сърцето		0.0	0.0	248	22.2	3.2	248	19.1	2.6
	Мозъчносъдови болести		0.0	0.0	141	12.6	1.8	141	10.9	1.5
X.	Болести на дихателната система	731	405.3	37.9	582	52.1	7.6	1313	101.2	13.7
	в т.ч. Остри инфекции на горните дих. пътища	422	234.0	21.9	99	8.9	1.3	521	40.1	5.4
	Пневмонии (вирусни и бактериални)	62	34.4	3.2	44	3.9	0.6	106	8.2	1.1
	Остър бронхит и бронхиолит	169	93.7	8.8	158	14.1	2.1	327	25.2	3.4
XI.	Болести на храносмилателната система	26	14.4	1.3	310	27.7	4.1	336	25.9	3.5
XII.	Болести на кожата и подкожната тъкан	131	72.6	6.8	244	21.8	3.2	375	28.9	3.9
XIII.	Болести на костно-мускулната с-ма и на съедин. тъкан	14	7.8	0.7	444	39.7	5.8	458	35.3	4.8
XIV.	Болести на пикочо-половата система	60	33.3	3.1	885	79.2	11.6	945	72.8	9.9
	в т.ч. Болести на пикочната система	33	18.3	1.7	324	29.0	4.2	357	27.5	3.7
XV.	Бременност, раждане и послеродов период		0.0	0.0	20	1.8	0.3	20	1.5	0.2
XVI.	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	3	1.7	0.2		0.0	0.0	3	0.2	0.0
XVII.	Вродени аномалии (пороци на развитието)	8	4.4	0.4	2	0.2	0.0	10	0.8	0.1
XVIII.	Симптоми, признаци и отклонения от нормата	263	145.8	13.6	300	26.8	3.9	563	43.4	5.9
XIX.	Травми и отравяния	81	44.9	4.2	351	31.4	4.6	432	33.3	4.5
ОБЩО		1930	1070.1	100.0	7633	683.0	100.0	9563	736.8	100.0

РЕГИСТРИРАНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ В ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ
ЗА ДОБОЛНИЧНА ПОМОЩ В ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ ПРЕЗ 2014 год.

Клас по МКБ	Класове болести	1784			11106			12890		
		0 - 17 години			над 18 години			общо		
		Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %	Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %	Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %
I.	Някои инфекциозни и паразитни болести	99	55.5	9.7	271	24.4	4.9	370	28.7	5.6
	в т.ч. Чревни инфекции	1	0.6	0.1		0.0	0.0	1	0.1	0.0
II.	Новообразувания	5	2.8	0.5	124	11.2	2.2	129	10.0	2.0
	в т.ч. Злокачествени новообразувания		0.0	0.0	51	4.6	0.9	51	4.0	0.8
III.	Болести на кръвта и кръвотворните органи	10	5.6	1.0	22	2.0	0.4	32	2.5	0.5
IV.	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	3	1.7	0.3	237	21.3	4.3	240	18.6	3.6
	в т.ч. Захарен диабет		0.0	0.0	181	16.3	3.3	181	14.0	2.7
V.	Психични и поведенчески разстройства	28	15.7	2.7	362	32.6	6.5	390	30.3	5.9
VI.	Болести на нервната система	16	9.0	1.6	386	34.8	6.9	402	31.2	6.1
VII.	Болести на окото и придатъците му	43	24.1	4.2	175	15.8	3.1	218	16.9	3.3
VIII.	Болести на ухото и мастоидния израстък	67	37.6	6.6	316	28.5	5.7	383	29.7	5.8
IX.	Болести на органите на кръвообращението		0.0	0.0	155	140.3	28.0	155	120.9	23.6
	в т.ч. Хипертонични болести		0.0	0.0	981	88.3	17.6	981	76.1	14.9
	Ишемична болест на сърцето		0.0	0.0	216	19.4	3.9	216	16.8	3.3
	Мозъчносъдови болести		0.0	0.0	133	12.0	2.4	133	10.3	2.0
X.	Болести на дихателната система	458	256.7	44.8	462	41.6	8.3	920	71.4	14.0
	в т.ч. Остри инфекции на горните дих. пътища	211	118.3	20.6	84	7.6	1.5	295	22.9	4.5
	Пневмонии (вирусни и бактериални)	59	33.1	5.8	44	4.0	0.8	103	8.0	1.6
	Остър бронхит и бронхиолит	127	71.2	12.4	75	6.8	1.3	202	15.7	3.1

XI.	Болести на храносмилателната система	19	10.7	1.9	250	22.5	4.5	269	20.9	4.1
XII.	Болести на кожата и подкожната тъкан	88	49.3	8.6	174	15.7	3.1	262	20.3	4.0
XIII.	Болести на костно-мускулната с-ма и на съедин. тъкан	6	3.4	0.6	256	23.1	4.6	262	20.3	4.0
XIV.	Болести на пикочо-половата система	40	22.4	3.9	654	58.9	11.7	694	53.8	10.5
	<i>в т.ч. Болести на пикочната система</i>	17	9.5	1.7	193	17.4	3.5	210	16.3	3.2
XV.	Бременност, раждане и послеродов период		0.0	0.0	22	2.0	0.4	22	1.7	0.3
XVI.	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	1	0.6	0.1		0.0	0.0	1	0.1	0.0
XVII.	Вродени аномалии (пороци на развитието)	8	4.5	0.8	4	0.4	0.1	12	0.9	0.2
XVIII.	Симптоми, признаци и отклонения от нормата	80	44.8	7.8	69	6.2	1.2	149	11.6	2.3
XIX.	Травми и отравяния	51	28.6	5.0	224	20.2	4.0	275	21.3	4.2
ОБЩО		1022	572.9	100.0	5566	501.2	100.0	6588	511.1	100.0

Ученическото здравеопазване се осъществява от медицински персонал, назначен в училищата и ЦДГ и включва шест медицински сестри. За осъществяване на дейността се използват оборудваните медицински кабинети в учебните и детски заведения.

На територията на общината функционира детска ясла в гр. Лясковец. За отглеждането и възпитанието на 48 деца се грижат 14 квалифицирани медицински и педагогически кадри и помощен персонал. Състоянието на материално-техническата база и сградния фонд е отлично.

Образование

Отглеждането и възпитанието на децата на възраст от 3-7 годишна възраст се извършва в групи в общинските целодневни детски градини. В момента там се обучават 382 деца, на които са осигурени всички необходими условия за пълноценно обучение. На територията на общината функционират седем детски градини, разпределени както следва: три ЦДГ са в гр.Лясковец и четири ЦДГ в селата: с. Джулюница, с. Добри дял, с. Козаревец и с. Драгижево.

По данни на НСИ в таблицата е представена информация за броя на детските заведения, децата и педагогическия персонал за 2015 г./2016 г.:

Община	Детски градини	Децата		Детски групи
		общо	в т.ч. момичета	
Лясковец	7	382	185	17

Образователната мрежа на Община Лясковец включва 4 общински училища, разпределени както следва: едно средно общообразователно училище и две начални училища в гр.Лясковец и едно основно училище в село Джулюница. През учебната 2015 – 2016 г. общо във всички училища се обучават 791 ученика, разпределени в 41 паралелки. В сравнение с предходните години се наблюдава намаление на обучаваните ученици с 8 % и съответно намаляване броя на паралелките. Около 29 % от учениците посещават полуинтернатни групи. Учениците, които напускат училище преди да са придобили съответната степен на образование са между 1% и 2%, като основните причини за напускане са „семейни“ или заминаване в чужбина.

Материално - техническата база на общинските училища е много добра, тъй като са изпълнени проекти за подобряване на енергийната ефективност .

С цел привличане и задържане на децата в училище и подкрепа на родителите им, общината е предприела следните мерки:

- Предоставяне на целодневно обучение от 1 до 7 клас
- Осигуряване на безплатни учебници на всички деца до 7 клас
- Осигуряване на безплатни учебници на всички 5 и 6-годишни деца в детските градини
- Предоставяне на транспорт за деца в задължителна училищна възраст

Образователната структура в общината показва, че в общинският център най-висок е делът на гражданите със средно образование – 56 %, следвани от гражданите с основно образование – 19 %. Жителите с висше образование са едва 12 %, а с начално – 6 %. В селата преобладава делът на населението със средно образование – близо 50%, следвано от тези с основно образование – близо 33%. Населението в селата, което притежава завършена степен на висше образование е около 7 %, с начално е 5 %. Изключение прави с. Добри дял, където 41 % от жителите му са с основно образование, 14 % с начално образование, с незавършено начално образование са 5 % , а 2 % никога не са посещавали училище. Със средно образование са 1/3 от населението на селото.

Сравнението на образователна структура на населението от община Лясковец спрямо стойностите на показателя на областно и национално ниво показват, че делът на население с висше образование в общината е по-нисък от това на областно и национално ниво. Анализът в това отношение е необходим предвид включването на показателя „дял на населението с висше образование” в индикаторите за постигане целите на програма Европа 2020, както и в системата за мониторинг на регионалните планове за развитие. Делът на населението със средно образование е по-голям от този на ниво област и надхвърля с над 9 пункта стойността на национално ниво.

Жилищни условия

Съгласно Наредбата за условията и реда за установяване на жилищните нужди, настаняване под наем и продажба на общински жилища, приета от Общински съвет Лясковец се извършва картотекиране на лица крайно нуждаещи се от жилища.

За 2014 г. към картотеката на Община Лясковец са картотекирани 27 лица, в т.ч. 6 лица живеещи на свободен наем.

Управлението на жилищните имоти е възложено на дирекция “Изграждане на жизнената среда, общинска собственост и общинска охрана”, която организира поддръжката и ремонта на жилищата и събирането на наеми.

Към настоящия момент жилищния фонд на Община Лясковец се състои от 51 бр. апартамент и 17 бр. къщи, от които:

- резервен фонд – 1 брой апартамент,
- общински апартаменти в гр. Лясковец – 14 броя,
- общински апартаменти, находящи се в 7 бр. жилищни блокове в база «Честово» - 36 бр,
- общински къщи в гр. Лясковец – 16 бр.,
- общински къщи в с. Добри дял – 1бр.

В общинските жилищни имоти са настанени общо 69 наематели, в т.ч. в гр. Лясковец 37, наематели в общинска база “Честово” гр. Лясковец – 31 и 1 наемател в с. Добри дял.

С решение № 150/ 29.07.2004 г. на Общински съвет - Лясковец е приета Методика за определяне на наемни цени на общинско имущество. Годишно наемните цени на жилищните помещения се актуализира с инфлационния индекс за предходната година.

Към 2014 г. наемната цена на кв.м. полезна площ е в размер на 0.43 лв. за общински жилища - къщи и апартаменти.

Жилищният фонд е стар и амортизиран. Построените преди повече от 25 години общински жилища са 23 , от които 16 къщи.

Построените преди по-малко от 25 години са 7 апартамента. Към настоящия момент средствата, които се получават от наеми са недостатъчни за поддръжка на жилищния фонд. Забелязва се тенденция за ежегодно увеличение на сумата, необходима за ремонти и поддръжка.

Къщите – общинска собственост в голямата си част са разположени в междублокови пространства, запазени след извършени отчуждавания и нямат траен градоустройствен статут.

Нужно е да продължи събарянето на амортизирани и без траен градоустройствен статут къщи, да се освидетелстват като застрашени от самосрутване, разчистване на терените и оформянето им като зелени площи или замяната им срещу процент от разгънатата застроена площ на новопостроени на тях обекти.

Анализирайки състоянието на този вид общинска собственост се открояват следните рискове и слаби страни:

- значителен процент остарял сграден фонд;
- недостиг на жилищен фонд за осъществяване на социални функции;
- нарастване на необходимите средства за основен ремонт и опазване на собствеността;
- увеличаваща се разлика между наемните цени на свободния пазар и тези на общинските жилища;
- продължаващи наемни правоотношения и с лица, които вече не отговарят на условията за настаняване;

Направеният анализ предполага реализирането на следните мерки:

- при необходимост да се извършват продажби на жилища, строени преди повече от 25 години;
- да се продължи събарянето на амортизирани къщи и разчистването на терените;
- да се предприемат действия за прекратяване на съсобствеността чрез продажбата на частта на общината, изкупуване частта на съсобствениците или чрез замяна.

Проблемите с анализа и подобряване състоянието на съществуващата инфраструктура в обособените ромски квартали е един от най-сериозните социално-икономически проблеми, характеризиращи състоянието на ромските квартали както в цялата страна така и в Община Лясковец.

На територията на Общината има обособени два квартала на уязвими етнически малцинства със структурна бедност. Те се намират в една част от територията на с. Добри дял и в Промислената зона на гр. Лясковец - База „Честово”.

В с. Добри дял - квартала се намира в югозападния край на населеното място. Улиците не са благоустроени, има водоснабдяване, електрифициране, телефонизация, осветление, няма отводнителна канализация и обособени зелени площи. Имотите са в границите на урбанизираната територия на населеното място. Част от жилищата са с отстъпено право на строеж върху общинска земя.

База «Честово» се намира в Промислената зона на гр. Лясковец. в западния край на терена е разположена жилищната територия, която се състои от общински жилища в които са настанени и живеят 31 лица.. Улиците не са благоустроени, има водоснабдяване, електрифициране, няма отводнителна канализация и обособени зелени площи. Имотите са в границите на урбанизираната територия на населеното място и са частна общинска собственост.

2.2 Фактори, пораждащи риск и оценка на потребностите

2.2.1. Факторите, които пораждат риск за различни групи от населението са доходите, структурата на семейството – многодетни или непълни семейства, наличие на член от семейството с увреждане или тежък здравословен проблем и принадлежност към етническите малцинства. В резултат от анализа на рисковите фактори се формираха следните ключови рискови групи:

➤ **Деца в риск.** Основните проблеми на деца от тази група са свързани с ниски доходи и неграмотност. Почти всички деца от тази група живеят при лоши битови условия. Доходите на родителите са предимно от социални помощи и крайно недостатъчни, за задоволяване на елементарни човешки потребности. В по - голямата си част тези семейства са от ромски произход. Поради сериозните материални затруднения в много от тези семейства е нарушен и социално – психологическият климат. Ниската социална компетентност и неспособността им да разпределят бюджета си обуславят невъзможността да се планира бъдещето на децата. Има риск за децата от попадане в институцията, на улицата, от напускане на образователната система.

Особено характерно е ранното майчинство сред ромското население. В повечето от случаите, децата не се припознават от бащи умишлено, за ползване на социални придобивки като самотни майки. Рискът от изоставяне на тези деца е голям, което обуславя и необходимостта от сексуална просвета и семейно планиране.

Предлаганите в общината услуги и социална подкрепа за деца в неравностойно социално положение са: подпомагане по Правилника за прилагане Закона за социално подпомагане или прилагане на мерките за закрила на детето по ЗЗДет., ползване на социални услуги в общността, предоставяни от ЦСРИ гр. Лясковец; обществена трапезария, стипендии в училищата, безплатни закуски.

Отдел за Закрила на детето – Лясковец през 2014 г. е работил с 115 деца, а до момента на 2015 г. децата, с които работи отделът са 79. Към настоящия момент по Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания се подпомагат 36 деца с увреждания, освидетелствани от ТЕЛК. От общия брой деца с увреждания 5 са със заболяване «астма», 7 – «с умствена изостаналост», «аутизъм» и «психично заболяване», 3 – с «глухота», 3 – с «диабет», 3 – «ДЦП», 6 – с «вродени заболявания»(сърдечни/бъбречни), а останалите с др. заболявания.

През 2015 г. едно дете с % намалена възможност за социална адаптация посещава Дневен център за деца с увреждания (ДЦДУ) гр. Горна Оряховица. Ползването на социалната услуга защитава най- добрите интереси на децата с увреждания.

Предвид териториалната близост на ДЦДУ до община Лясковец и осигурения транспорт до там, е неоправдано откриването на такава услуга и в гр. Лясковец.

Основните фактори, пораждащи противообществените прояви и престъпления са: чувство за безнаказаност и лекомислие; криза и деформация на ценностната система; негативно отношение към общоприетите норми на поведение; липса на заинтересованост и занижен родителски контрол; вредно влияние на приятелското обкръжение; липса на трайни интереси и ползотворно запълване на свободното време и неконтролируема улична и информационна среда.

В ДПС при РУ на МВР гр. Горна Оряховица към момента се водят на отчет 28 деца, като извършители на противообществени прояви.

Социални услуги, подходящи за деца от тази рискова група деца, се предоставят от Центъра за социална рехабилитация и интеграция.

➤ **Възрастни с увреждания.** Хората в трудоспособна възраст с тежки увреждания и хора в над трудоспособна възраст, които в следствие на възрастта и заболяванията са придобили увреждане, са една сложна целева група. Проблемите на тази група са свързани с възможностите за социално включване – получаване на образование, ефективен достъп до пазара на труда, качествена здравна грижа, общуване и придвижване. Голяма част от хората с увреждания имат нужда от допълнителна подкрепа извън паричното подпомагане. Наличните социални услуги са крайно недостатъчни, защото от подкрепа се нуждаят и семействата на хора, които изискват непрекъснати грижи. Липсата на достатъчен брой персонал и специалисти по социална работа в Домашния социален патронаж, води до това, че дейностите се свеждат само по предоставяне на храна или до хигиенно и санитарно обслужване. Финансираните по Проекти услуги в домашна среда са с определен период на изпълнение. Много често хората с увреждания или техни близки и роднини желаят настаняване в специализирани институции. Специализираните институции за хората с увреждания са разделени според вида на здравословните им проблеми. Настанените лица с увреждания за периода 2013 г.-2015 г. са 7. Чакащите за настаняване са 4 лица. За да се планират услуги за деинституционализация, е необходимо да се проучи вида на заболяванията за всеки от тях и да се направи оценка на необходимата грижа.

➤ **Стари хора** Преобладаващата част от населението в селата на Общината се обитава от хора в пенсионна възраст. Затруднените транспортни връзки и отдалечеността на селата усложняват достъпа на гражданите до медицинска помощ и до развитите към момента услуги. При липсата на здравни услуги общопрактикуващият лекар остава изключително значим за жителите.

С изолираността на селата и ограниченият достъп до услуги помощта на близките и взаимопомощта остава основен ресурс за хората в напреднала пенсионна възраст за справяне с ежедневните проблеми. Това допълнително поставя в неравностойно положение самотните стари хора, които са лишени от партньор и роднина. Обхватът на програмите «Личен асистент» и «Домашен помощник» не са достатъчни за задоволяване на всичките техни потребности.

На територията на община Лясковец функционират пенсионерски клубове и Дневен център за стари хора, които задоволяват част от потребностите на възрастните хора, по отношение на социални контакти, занимания по интереси, културни мероприятия и др. Увеличава се броя на желаещите възрастни хора да бъдат настанени в Домове за стари хора. Причината е изключително трудното им ежедневие, ниски пенсии, социална изолация, ограничен достъп до медицински грижи. Голяма част от тях се отказват да подават молби за настаняване, поради факта, че са регистрирани голям брой чакащи в момента в Домовете за стари хора. Чакащите за настаняване към момента са 4, а настанените за периода 2013 г.-2015 г. са 0.

➤ **Уязвими хора и общности в неравностойно положение.** В тази група попадат непълнолетните и млади родители, самотните майки, хората с основно и по-ниско образование – с фокус: младежи с основно образование и напуснали рано училище, възрастни с основно образование, представители на етнически общности в неравностойно положение, етнически общности в неравностойно положение и семейства в бедност. Социално-битовите проблеми на родителите (липса на жилище, липса или ниски доходи, многодетни семейства) предполагат обективни трудности при отглеждане на децата. Специфичен проблем за децата от семейства в неравностойно положение е ниското качество на живот и влошения социално-психологически климат в семействата. Помощите за безработни не могат да компенсират цялостния проблем на семействата в риск. Невъзможността за справяне със ситуацията е предпоставка за явления като стрес, депресия, домашно насилие, разпадане на семействата, изоставяне на деца и др., които водят до редица други неблагоприятни последици.

Необходимо е по-активно включване на услуги, насочени към развитие на родителския капацитет и целенасочена работа със семейства. Данните показват, че мнозинството от рисковите групи, с които всички социални услуги на територията на цялата област работят, са деца и много по-малка част са родители и семейства.

2.2.2. На територията на община Лясковец можем да класифицираме следните социални услуги:

Социални услуги в общността, с делегирани от държавата дейности – „Център за социална рехабилитация и интеграция” и „Дневен център за стари хора”

Социални услуги в общността, общинска дейност - „Домашен социален патронаж”

Социални услуги, финансирани от външни източници - „Личен асистент”, „Домашен помощник”, „ Социален асистент” и „Обществена трапезария”.

Център за социална рехабилитация и интеграция се намира в близост до центъра на града. Сградата, в която се намира ЦСРИ, е двуетажна, собственост на Община Лясковец. В нея се помещават: 1 етаж – Общински комплекс за социални услуги, Домашен социален патронаж, Дневен център за стари хора, Отдел „Закрила на детето” - гр. Лясковец към Дирекция „Социално подпомагане”- гр. Г. Оряховица, Отдел „Социална закрила”- гр. Лясковец към Дирекция „Социално подпомагане”- гр. Г. Оряховица, Отдел „Хора с увреждания и социални услуги”-гр. Лясковец към Дирекция „Социално подпомагане”- гр. Г. Оряховица; Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.2 етаж-Отдел „Местни приходи” при Община Лясковец, Общинска служба земеделие, Център за социална рехабилитация и интеграция.

Центърът за социална рехабилитация и интеграция е социална услуга с капацитет 20 места, която предоставя консултации, съвети, посредничество и подкрепа на деца и семейства в риск. Основните целеви групи, с които работи центъра са деца и семейства в неравностойно социално положение, деца със СОП, деца с отклоняващо се поведение, застрашени или отпаднали от училище и др.

Материалната база на ЦСРИ не отговаря на изискванията за предоставяне на социалната услуга. Дейностите на услугата се извършват и мобилно – в НУ „Ц.Гинчев”, НУ „Н. Козлев”, СОУ „М. Райкович” гр. Лясковец и ОУ „П. Р. Славейков” с. Джулюница.

Социалните услуги са дейности, които подпомагат и разширяват възможностите на лицата да водят самостоятелен живот в обичайна и извън обичайната среда. Те са насочени към подкрепа на уязвимите групи от населението за водене на пълноценно съществуване и за социално включване в обществото. Социалните услуги се предоставят съобразно желанието и личния избор на лицата. Срещат се трудности, когато лица над 18 годишна възраст имат нужда от услуги на Центъра и разбират, че за помощта трябва да заплатят такса, определена с Постановление на Министерски съвет. Определената такса за ползване на услуги от ЦСРИ в община Лясковец е висока. Това отказва потенциалните потребители от необходимата професионална помощ.

При работните ни срещи се дискутира проблема със заплащането на такси и се оказва, че това е основната причина лицата да не ползват услугите на ЦСРИ. През последните 2-3 години екипът на Центъра изпълнява задължения, които са същност на услугата «Център за обществена подкрепа». Това от своя страна доведе до обмисляне за реструктуриране на ЦСРИ в ЦОП. Този процес е предложен на Кмета на Общината и ще бъде заложен в предстоящия период за развитие на социалните услуги 2016 – 2020 година.

Дневния център за стари хора се намира в централната част на гр. Лясковец, в жилищен район, в близост до институции, на място достъпно за потребителите. Помещава се на 1-ви етаж на масивна двуетажна сграда – бивша детска градина. Сграден фонд - Общинска собственост. Състои се от пет броя помещения. Включва медицински кабинет, помещение за хранене, стая за социални контакти, работилница за занимателни дейности, зала за рехабилитация и поддържане на жизнения тонус и разливно помещение.

Капацитетът е 20 потребители. Целевата група са лица навършили пенсионна възраст с придобито право на пенсия:

- самотни възрастни хора, изолирани в тесния кръг на своите проблеми, лишени от социални контакти;
- хора в над трудоспособна възраст, напуснали активния живот, имащи потребност да преодолеят психологическата бариера, която ги кара да се чувстват ненужни и да им осигури условия за взаимопомощ;
- възрастни хора запазили активното си отношение към социалния живот, които имат възможност за културни и социални изяви.

Дневния център за стари хора предоставя услуги повишаващи качеството на живот на хората от третата възраст, имащи за цел предотвратяване настаняването им в институция. Социалните услуги са съобразени с особеностите на възрастовата група и необходимостта на потребителите от възстановяване на разрушените социални контакти, чувството за принадлежност към общността и създаване на подкрепяща приятелска среда.

Центърът е комплекс от социални услуги в общността, които създават условия за цялостно обслужване на потребителите през деня, свързани с предоставяне на храна, задоволяване на ежедневните, здравните, и рехабилитационните потребности, както и на потребностите от организация на свободното време и личните контакти. Дневният център осигурява включваща, преодоляваща изолацията и стимулираща инициативността среда, съобразена със специфичните потребности на възрастните хора.

Услугата *Домашен социален патронаж* се намира в центъра на гр. Лясковец. Домашен социален патронаж представлява комплекс от социални услуги свързани с приготвяне и доставка на храна до дома на абоната, закупуване на хранителни продукти и лекарства. Помещава се в двуетажна масивна сграда/бивша детска градина/, общинска собственост. На първи надземен етаж – административна част, включваща: 4 броя помещения и 5 броя обслужващи помещения.

На първи подземен етаж – кухня и обслужващите я помещения.

Капацитетът на патронажа е 80 потребители /абонати/. Услугите на патронажа се ползват във всички населени места в Общината. Основно дейността е свързана с закупуване на хранителни продукти влагането им, приготвяне и доставка на храна до дома на абоната, извършване на дребни покупки със средства на абонатите. Съгласно разработена Наредба за условията и реда за извършване на социални услуги в Община Лясковец, приета с решение №451/24.04.2014 г. на Общински съвет Лясковец, ползвателите на услугите на Домашен социален патронаж са от следните категории лица и семейства:

- лица над 60 годишна възраст;
- лица с определена нетрудоспособност над 70,99% ;
- деца с увреждания;
- деца и граждани.

В последната година се наблюдава увеличен интерес от услугите, които предлага патронажа, относно приготвянето и доставката на храната до дома на абоната.

Настоящата социална услуга в общността на Община Лясковец е нужна, но не достатъчна. Необходимо е да се увеличи капацитета и разшири кръга от допълнителни услуги,

с които да се задоволяват основните жизнени потребности на възрастните хора, които да се нуждаят от обгрижване.

Услугите „Личен асистент“, „Домашен помощник“ и „Социален асистент“ се администрират в сградата на Общинския комплекс за социални услуги гр. Лясковец. Предоставянето на социалните услуги се извършва в гр. Лясковец и съставните села на общината. Финансира се по ОП РЧР, схема „Независим живот“. Дейностите, които извършват са насочени към хора, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от зависимост от институционален тип грижи, както и такива, които не са в състояние сами да организират бита си.

Това са лица, в т.ч. и деца, с различни видове с увреждания, чиито ограничения от здравословен характер ги поставят в изолация и/или невъзможност сами да организират социалния си живот както и самотно живеещи лица, които поради различни причини от здравословен характер не са в състояние сами да организират бита си и да поддържат хигиената в дома си.

Основна цел, е чрез предоставяне и ползване на почасови услуги и в съответствие с личните потребности и предпочитания на потребителите и въз основа на извършена индивидуална оценка на потребностите да се подобри качеството на живот на най-нуждаещите се лица. Честотата на ползване на почасовите услуги техния обхват и времетраене се определя от изготвения индивидуален план на всеки потребител, съобразна индивидуалната му оценка. Потребителите могат да се предоставят три типа почасови услуги – дейност при лична хигиена; дейност за социална подкрепа и комунално-битови дейности.

Назначени са 10 лица на длъжност «домашен санитар», 17 лица – «личен асистент» и 5 лица «соц. асистент».

Социалните услуги са дейности, които подпомагат и разширяват възможностите на лицата да водят самостоятелен живот в обичайна и извън обичайна среда. Те са насочени към подкрепа на уязвимите групи от населението за водене на пълноценно съществуване и за социално включване в обществото. Социалните услуги се предоставят съобразно желанието и личния избор на лицата.

Друг вид социална услуга, която Община Лясковец предоставя в обичайна среда е Обществена трапезария. Този вид социална услуга се предоставя в изпълнение на съвместни проекти с фонд «Социална закрила» и Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица 2014-2020 г. Услугата Обществена трапезария се предоставя от 2008 г. по проект финансиран от фонд „Социална закрила“ гр. София, при МТСП. От месец май 2015 г. се финансира от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица 2014-2020 г, като се осигурява топъл обяд и през летните месеци. Социалната услуга вече е целогодишна за община Лясковец. Освен в гр. Лясковец се обслужват и лица от съставните села.

Ползвателите за които е предназначена услугата са от следните целевите групи:

- лица и семейства на месено подпомагане по реда и условията на чл. 9 от ППЗСП;
- лица с доказана липса на доходи и близки, които да се грижат за тях;
- самотно живеещи лица и семейства, получаващи минимални пенсии;
- скитащи и бездомни деца и лица;

Капацитетът на трапезарията е 44 лица. ДСПатронаж разполага с база за предоставяне на такъв услуга, а и служителите на ДСП са натрупали опит в администрирането и управлението на социална услуга – Обществена трапезария.

Социални услуги в общността - „Център за социална рехабилитация и интеграция“, „Дневен център за стари хора“ и „Домашен социален патронаж“ са структурирани в Общински комплекс за социални услуги. Персоналът на комплекса се състои от управител, счетоводител, калкулант, шофьори -2, разносвачи – 2, 1 готвач и 1 помощник готвач.

Реалната работа по управлението на социалните услуги се извършва от един служител в общинска администрация, който отговаря за дейностите в обществените сектори – социални дейности, заетост и здравеопазване. Разкриването на нови социални услуги натоварва допълнително съществуващия персонал, като в същото време това са хората, които най-добре познават потребностите на рисковите групи и нуждите от нови услуги.

Разкриването на нови услуги в повечето случаи е свързано с разработване на проекти. В структурата на общинска администрация Лясковец има служители, чиято работа е свързана с разработването и участието на общината в проекти, финансирани от различни външни източници.

Основните потребности от развитие на човешките ресурси, идентифицирани в процеса на анализа на ситуацията са свързани с:

- Повишаване на капацитета на общинските администрации да управляват процеса на контрактиране и управление на предоставянето на социални услуги;
- Повишаване на капацитета на персонала, ангажиран с администрирането, управлението и директното предоставяне на социалните услуги;
- Самостоятелност на общината в планиране на създаване, закриване и трансформиране на социални услуги, на база на променящите се потребности на населението;
- Практически умения и механизми за осъществяване на междуобщинско и междуинституционално сътрудничество в сферата на социалните услуги.

Основна потребност за развитието на управленския персонал е повишаване на професионалните компетенции, свързани с прилагане на иновативни практики за повишаване на качеството и ефективността на предоставяните услуги, както и с въвеждане на механизми за ефективна оценка на положения труд, съобразени със спецификата на различните дейности по предоставяне на социалните услуги и обвързване на възнагражденията на служителите с реалната работа по обслужване на клиентите. Управленският персонал на социални услуги има потребност от развитие на уменията за добро управление и задържане на персонала от специалисти и стимулиране на тяхното непрекъснато развитие.

РАЗДЕЛ Б: Стратегия за развитие на социалните услуги

При изпълнението на планираните дейности и мерки, ще се следват следните принципи и подходи:

- *Осигуряване на най-добрия интерес на потребителя;*
- *Социални услуги, които отговарят на реалните нужди на рисковите групи;*
- *Гарантиране на равен достъп до услуги на всички жители на община Лясковец и достигане на услугата максимално близо до местоживеенето на потребителите;*
- *Достъп до услуги в изолирани населени места чрез мобилност на услугите, иновативност и гъвкавост в планирането и управлението;*
- *Интегриран подход към решаването на проблемите на целевите рискови групи;*
- *Добро управление, ефикасност и ефективност на социалните услуги, мрежи и партньорства;*
- *Надграждане над добрите практики и опит в услугите, постоянно повишаване на квалификацията и уменията и учене от собствения опит;*
- *Постоянно оптимизиране на качеството на социалните услуги.*

3. Приоритетни направления и цели

3.1 Ключовите приоритетни направления на Общинската стратегия са изведени в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи и необходимостта от спешна намеса за решаване на критични социални проблеми на жителите, както на общината, така и на областта, тъй като местоположението на община Лясковец е в непосредствена близост до общинските центрове на общините В. Търново, Г. Оряховица, Златарица и Елена. Приоритетните направления са групирани в две посоки - отнасящи се до съдържанието на социалните услуги и до начина на функциониране и изпълнение на услугите и мерките за социално включване.

Приоритетно направление 1: Подкрепа на деца в риск и техните семейства. Превенция на изоставянето и деинституционализация на грижите за деца.

Това са широк кръг от услуги в общността за деца и семейства в риск, насочени към превенция на рисковите фактори за развитието на децата и уязвимостта на семействата. Деинституционализация на грижите за деца ще донесе коренна промяна в социалните услуги в областта чрез развитието на широка мрежа от услуги с цел подкрепа на семействата в риск за грижа за децата и превенция на изоставянето, както и извеждане на децата от специализираните институции.

Приоритетно направление 2: Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица.

Стратегията ще допринесе за създаването на добър модел на грижи за хората в неравностойно социално положение, осигурявайки достъп до качествени социални услуги в общността, така че нуждаещите се да не напускат собствения си дом и общност, също така за подобряване достъпа до качествени здравни услуги и образование, както и интегриране на пазара на труда.

Приоритетно направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот.

Създаване на условия за качествено предоставяне на грижи за старите хора, насочени към повишаване качеството на живот на хората от третата възраст, като се съблюдава принципът за независим живот в семейната среда или в близост до нея. Услугите, отличаващи се с домашна атмосфера, са съобразени с индивидуалните потребности, желания и условия на живот.

Функционалните приоритетни направления, които подпомагат ефективното изпълнение на основните дейности в Общинската стратегия, обхващат:

Приоритетно направление 4: Развитие на човешките ресурси.

В процеса на планирането недостигът на квалифициран персонал за разкриване на социалните услуги е идентифициран от всички участници като един от основните рискове за реализацията на стратегията. Затова изграждането на необходимия капацитет за управление и за предоставяне на социални услуги се очертава като крайно необходима мярка – условие както за изпълнението на планирания обем социални услуги и мерки, така и за постигане на качеството на услугите в съответствие със съвременните стандарти.

Приоритетно направление 5: Изграждане на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

Въвеждането на ефективна система от социални услуги на областно ниво изисква активно партньорство между общините в област Велико Търново за развиване на конкретни социални услуги и мерки за социална подкрепа. Характерът на проблемите на хората в риск изисква комплексна намеса, която може да се постигне само чрез връзки на взаимодействие

между различните публични и социални сектори – социални услуги и подпомагане, образование, здравеопазване, заетост, инфраструктура и жилищна среда.

3.2 Общи и специфични цели.

Заложените приоритетни направления и цели задават както общинската, така и областната рамка на социалните услуги.

Приоритетно направление 1: Подкрепа на деца в риск и техните семейства. Превенция на изоставането и деинституционализация на грижите за деца

Обща цел: Да се подобри комплекса от услуги, предоставяни за деца и семейства, за предотвратяване развитието на рискови фактори по отношение на изоставянето на децата и да се постигне максимално намаляване на броя на децата, отглеждани в специализирани институции.

Специфична цел 1.1. Да се намали изоставянето на деца и настаняването им в СИ и да се подкрепи задържането им в биологичното семейство.

Специфична цел 1.2. Да се осигурят условия за развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството.

Специфична цел 1.3. Да се осигури подкрепа на уязвимите семейства за превенция на рисковото поведение и negliжиране на децата.

Специфична цел 1.4. Да се гарантира равен достъп на децата от рискови общности и уязвими групи до качествено образование.

Специфична цел 1.5. Да се трансформират и закрийт специализираните институции за деца.

Специфична цел 1.6. Да се развият алтернативни социални услуги за предоставяне на резидентна грижа в среда, близка до семейната за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда.

Специфична цел 1.7. Да се подпомогне социалната интеграция на младежите, напускащи СИ.

Приоритетно направление 2: Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица

Обща цел: Развитие на услуги за социално включване на групи и лица в неравностойно положение.

Специфична цел 2.1. Развиване на мрежа от услуги в общността и домашна среда с цел осигуряване на независим и достоен живот за пълноценно включване на възрастните хора с увреждания.

Специфична цел 2.2. Да се развие алтернативна резидентна грижа от семеен тип и реинтеграционни програми за хората с увреждания, настанени в специализирани институции с цел поетапно премахване на институционалния модел на грижа.

Специфична цел 2.3. Изграждане и развитие на модели на медико-социални грижи за продължително лечение, както и на интегрирани грижи за пациенти с хронични заболявания.

Специфична цел 2.4. Изграждане на социални услуги за настаняване на бездомни лица при неотложна необходимост от задоволяване на базовите им потребности.

Специфична цел 2.5. Изграждане на адекватни социални услуги за грижа за пострадали от насилие, трафик или друга форма на експлоатация.

Специфична цел 2.6. Създаване на условия за реинтеграция на уязвими лица, групи и общности в риск.

Специфична цел 2.7. Осигуряване на комплексна подкрепа на семействата, които полагат грижи за хора с увреждания и възрастни хора чрез развиване на форми на социални услуги в подкрепа на зависими членове на семейството, спомагащи и за трудовата реализация на лицата, полагащи грижи за тях.

Приоритетно направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот

Обща цел: Подобряване на съществуващите грижи за възрастни хора и развиване на широка мрежа от услуги в общността, в семейна и домашна среда за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора.

Специфична цел 3.1. Създаване на възможности за независим живот на възрастните хора чрез предоставянето на качествени, достъпни и ефективни междусекторни услуги за дългосрочна грижа, съобразени с реалните потребности на хората.

Специфична цел 3.2. Да се осигури достъп на старите хора до качествена резидентна грижа в среда, близка до домашната.

Приоритетно направление 4: Развитие на човешките ресурси

Обща цел: Създаване на система за повишаване качеството на социалните услуги чрез развитие на човешките ресурси.

Специфична цел 4.1. Изграждане и развитие на капацитет за планиране и управление на социалните услуги.

Специфична цел 4.2. Изграждане и развитие на система за повишаване на професионалната компетентност на персонала, предоставящ социални услуги.

Специфична цел 4.3. Развиване на капацитет за наблюдение, оценка и повишаване качеството на социалните услуги.

Приоритетно направление 5: Изграждане на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество

Обща цел: Да се повиши ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

Специфична цел 5.1. Да се стимулира междуобщинското партньорство в социалните услуги.

Специфична цел 5.2. Да се утвърдят ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и развитие на смесени услуги.

4. Интервенция – социални услуги и мерки в община Лясковец

4.1. Мерки и дейности по Приоритетно направление 1: Подкрепа на деца в риск и техните семейства. Превенция на изоставането и деинституционализация на грижите за деца.

Обща цел: Да се подобри комплекса от услуги, предоставяни за деца и семейства, за предотвратяване и развитието на рискови фактори по отношение на изоставянето на децата и да се постигне максимално намаляване на броя на децата, отглеждани в специализирани институции.

Специфична цел 1.1. Да се намали изоставянето на деца и настаняването им в СИ и да се подкрепи задържането им в биологичното семейство.

Мярка 1.1.1. Общински програми/мерки за подкрепа на уязвими семейства за създаване на условия за задържане на детето в семейството и първична превенция на изоставянето.

Дейност 1.1.1.1. Оказване на съдействие от ЦОП.

Центърът за обществена подкрепа ще оказва съдействие на уязвими семейства от община Лясковец по отношение на създаване условия за задържане на децата в семейството и първична превенция на изоставянето.

Тези дейности включват разширяване на мобилната работа за издирване на уязвими семейства (най-вече от високо рискови общности), оказване на подкрепа за изграждане на умения за отговорно родителство и подкрепа при приемане и отглеждане на детето, съдействие за продължаване на образованието, при намиране на работа, за осигуряване на жилище и подходящи битови условия, за социално подпомагане и други.

Дейност 1.1.1.2. Информационни кампании и здравна просвета сред учениците в среден и горен курс и младежите по въпросите на семейното планиране и превенция на нежелана и ранна бременност.

Мярка 1.1.2. Развитие на мрежа от ЦОП за превенция на изоставянето и подкрепа на уязвими семейства в област Велико Търново.

Дейност 1.1.2.1. Продължаване и разширяване на дейностите на центровете за обществена подкрепа в област Велико Търново.

Това включва развитие и разширяване на дейностите:

- за подкрепа на бременни жени;
- за информиране, консултиране и правна подкрепа за млади майки в риск да изоставят детето/децата си и посредничество за решаване на проблемите им;
- подкрепа за майки и семейства на новородени деца с увреждания.

Дейност 1.1.2.2. Разкриване на Център за обществена подкрепа

Необходимо е да се разкрият ЦОП в общините от област Велико Търново където липсват такива услуги, включително реструктуриране на ЦСРИ – Лясковец в ЦОП.

Мярка 1.1.3. Осигуряване на грижа при близки и роднини за изоставени и negliжирани деца.

При определени условия настаняването при близки и роднини чрез мярка за закрила може да осигури устойчива семейна грижа и възможност за трайно решаване на проблема за бъдещето на изоставеното дете.

Дейност 1.1.3.1. Проучване и оценка на възможността на семейството на роднини или близки да поемат грижите по отглеждането и възпитанието на дете от СИ;

Дейност 1.1.3.2. Предприемане на мярка за закрила „Настаняване при роднини или близки“, съгласно Закона за закрила на детето;

Дейност 1.1.3.3. Консултиране и подкрепа на семейства на роднини или близки;

Дейност 1.1.3.4. Финансова подкрепа на семейства на роднини или близки, съгласно Закона за закрила на детето;

Дейност 1.1.3.5. Наблюдение на грижите за децата, настанени при роднини или близки;

Дейност 1.1.3.6. Създаване на социална услуга за ранна интервенция на уврежданията за подкрепа на семейства при отглеждането на деца;

Дейност 1.1.3.7. Социална работа за повишаване на родителския капацитет и превенция на negliжирането на деца отглеждани в семейна среда.

Мярка 1.1.4. Услуги в подкрепа на осиновяването

Дейност 1.1.4.1. Провеждане на обучения на кандидат-осиновители, посредством които се предоставя точна информация за спецификата на осиновяването, необходимите

документи за кандидатстване за осиновяване, процедурата по осиновяване, потребности на децата и спецификата на възрастовото развитие в детска възраст, подготовка за срещата с детето и други.

Дейност 1.1.4.2. Подкрепа на осиновителите за справяне с проблемите след осиновяване на детето.

Дейност 1.1.4.3. Директна работа с детето след осиновяването.

Предоставяне на подкрепа на осиновените деца при развитие на тяхната идентичност, както и по отношение загубите, които преживяват в процеса на осиновяване, трудности в адаптация и други.

Дейност 1.1.4.4. Провеждане на информационни кампании.

Мярка 1.1.5. Развитие на Приемната грижа в община Лясковец

Дейност 1.1.5.1. Развитие на Приемната грижа в община Лясковец.

Развитието на услугата на областно ниво следва да се разбира както като повишаване на качеството ѝ, така също и като увеличаване броя на приемните семейства, прецизен избор на кандидатите за приемни родители, повишаване на капацитета на приемните родители.

Дейност 1.1.5.2. Информационни кампании, обучение, подбор и наемане на приемни родители, наблюдение и подкрепа за приемните родители и приемните деца, възстановяване и/или поддържане на връзки със семейството.

Дейност 1.1.5.3. Методическа помощ и подкрепа на персонала на ЦОП, от О"ЗД", които работят по приемна грижа; обучение на персонала на ЦОП по приемна грижа и други свързани с развиване и предоставяне на социалната услуга "Приемна грижа".

Дейност 1.1.5.4. Подпомагане на приемните родители да осъзнаят временния характер на приемната грижа и важността на осиновяването като постоянна, дългосрочна грижа за детето, ефективно взаимодействие между институциите, ангажирани с този процес при стартиране на процедура по осиновяване, подкрепа на приемните семейства в процеса на осиновяване на детето, подкрепа на приемното дете в процеса на осиновяване.

Дейност 1.1.5.5. В рамките на приемната грижа - създаване на алтернативни форми за краткосрочна грижа за изоставени деца (новородени и по-големи) с настаняване по спешност, като превенция на настаняването в СИ. Определяне на професионални приемни семейства в общината за спешно, краткосрочно настаняване на изоставени деца (новородени и на по-късна възраст) за периода на процедурите по осиновяване, или за намиране на решение за грижата за детето (настаняване при близки и роднини или приемна грижа).

Дейност 1.1.5.6. Разработване на проекти за развитие на Приемната грижа.

Мярка 1.1.6. Общински и областни програми и мерки за здравна профилактика и семейно планиране

Дейност 1.1.6.1. Планиране и реализиране на дейности по промоция на здраве и профилактика на болестите, насочени към ограничаване на рисковете за здравето на учениците фактори (тютюнопушене, ниска физическа активност, нездравословни хранителни навици, консумация на алкохол, наднормено тегло и затлъстяване, повишено кръвно налягане, употреба на наркотични вещества и други).

Дейност 1.1.6.2. Здравно образование на деца от предучилищна възраст, ученици и родители (интерактивни обучения, тренинги, беседи, презентации) по теми, свързани с рисковите поведенчески фактори за хроничните незаразни болести и факторите в околната среда.

Дейност 1.1.6.3. Изграждане на капацитет за профилактика у професионалистите и партньорите, както и единен подход към възникналите проблеми - обучения и оказване на методична консултативна помощ на директори на училища, педагози, психолози, медицински специалисти от здравните кабинети в детските и учебни заведения, и други професионалисти.

Дейност 1.1.6.4. Мобилизиране на общности за дейности по профилактика на болестите и промоция на здраве – организиране на инициативи за превенция на: тютюнопушене, употреба на алкохол, нездравословно хранене, наднормено тегло и затлъстяване, повишено кръвно налягане и други, и опазване на околната среда.

Дейност 1.1.6.5. Мониторинг на промените в начина на живот, изследвания и оценки, изследване за разпространението на основните поведенчески (тютюнопушене, хранене, физическа активност, употреба на алкохол), биологични (артериално налягане, индекс на телесна маса) и други фактори на риска сред учениците в областта, както и за нивото на техните знания, умения и навици за здравословен начин на живот; социологически проучвания по актуални здравни проблеми (обект на „Здрави деца в здрави семейства“); мониторинг и оценка на храненето на организирани детски и ученически колективи; мониторинг и оценка на здравословното състояние на децата и учениците в общината и други;

Дейност 1.1.6.6. Изготвяне и отпечатване на здравно-образователни и информационни материали – дупляни, календари, флаери, книжки, методични ръководства за професионалисти и други.

Дейност 1.1.6.7. Прилагане на цялостна програма за здравна профилактика на майчинството/бременността с фокус нежелана и рисковата бременност. Осъществява се от здравната система със съдействието на ЦОП, които да улеснят връзката между здравната система и бъдещите майки от семейства и общности в риск. Целта на програмата е да подобри здравната профилактика за майчинството в съответствие с националните приоритети.

Дейност 1.1.6.8. Назначаване на здравни медиатори, които да подобрява здравния статус на лица в неравностойно положение, прилежащи към малцинствените общности.

Специфична цел 1.2. Да се осигурят условия за развитие на децата с увреждания отглеждани в семейството.

Мярка 1.2.1. *Развиване на ЦСРИ за осигуряване на качествена здравна грижа, медицинска и социална рехабилитация за децата с увреждания и подкрепа за техните семейства.*

Дейност 1.2.1.1. Изпълнение на дейността на ЦСРИ до реструктурирането му в ЦОП.

Мярка 1.2.2. *Осигуряване на достъп до адекватна и гъвкава дневна, почасова грижа, и заместваща грижа за децата с увреждания, отглеждани в семейна среда.*

Дейност 1.2.2.1. Участие в проекти и програми, насочени към превенция на зависимостта от институционален тип грижи, подобряване качеството на живот на деца и възрастни хора с увреждания и тежко болни лица с ограничения или в невъзможност за самообслужване и създаване на възможности за социално включване

Дейност 1.2.2.2. Разширяване на програмите, които предлагат домашни грижи – личен асистент, социален асистент, домашен помощник.

Мярка 1.2.3. *Подкрепа за родителите за отглеждане на децата с увреждания в семейството.*

Дейност 1.2.3.1. Разширяване на услугите, предоставяни в семейна среда на деца с увреждания.

За удовлетворяване на потребностите на децата с увреждания и оказване на подкрепа на техните семейства при отглеждането им, усилията ще бъдат насочени към разширяване на териториалния обхват на услугата „Личен асистент“ и увеличаване броя на обслужваните деца.

Дейност 1.2.3.2. Предоставяне на услуги в домашна среда по схема „Независим живот” по ОПРЧР и по национални програми.

Дейност 1.2.3.3. Предоставяне на почасови услуги за деца (гледане вкъщи, придружаване до детски заведения):

- Услуги за подпомагане в ежедневните грижи на родители, които отглеждат деца с увреждания;
- Услуги, свързани с материално подпомагане (храна, дрехи, памперси, други) за деца с увреждания (0-1 година) и в случаи на тежки социални проблеми;
- Консултации и формиране на групи за взаимопомощ.

Услугите ще се предоставят от ЦОП, съвместно с общинска администрация, Медицински център – I гр. Лясковец, дирекция “Социално подпомагане”, НПО и граждански инициативи.

Специфична цел 1.3. Да се осигури подкрепа на уязвимите семейства за превенция на рисковото поведение и negliжиране на децата.

Мярка 1.3.1. Развиване на услуги в общността за подобряване на родителския капацитет и за превенция на negliжирането на децата, отглеждани в семейна среда.

Дейност 1.3.1.1. Развитие на услуги в рамките на ЦОП за развитие на родителските умения. Подкрепата за семейства с деца в риск за превенция на изоставянето и negliжирането на деца, отглеждани в семейна среда включва:

- Посредничество, информиране, социални, правни, психологически консултации за уязвими семейства с деца;
- Училище за родители и обучения за добро родителство;
- Повишаване на чувствителността – промяна на нагласите и уменията на родителите за стимулиране на ранното детско развитие;
- Информирание и консултиране за наличните форми на социално подпомагане и подкрепа, достъп до административни услуги;
- Подкрепа и придружаване за достъп до административни и други услуги за социална подкрепа;
- Подкрепа за достъп до услуги по професионално ориентиране, квалификация и преквалификация, активни мерки на пазара на труда и заетост;
- Подкрепа за достъп до здравни грижи – издирване, подкрепа и консултиране за здравно осигуряване и налични здравни грижи;
- Семейно консултиране и подкрепа на семействата за преодоляване на семейни кризи и взаимоотношения в семействата, което ще се осъществява от ЦОП;
- Съдействие за осигуряване на достъп до жилища, заетост, социално подпомагане.

Дейност 1.3.1.2. Инициране на смесени социално-образователни дейности в училище за консултиране, развитие на родителски капацитет и умения за отговорно родителстване. Необходимо е сътрудничество между училището и неправителствените организации за подобряване на грижата за децата в семействата.

Мярка 1.3.2. Програми за превенция на рисковото поведение при деца и младежи;

Дейност 1.3.2.1. Провеждане на лекции по Национална програма „Полицията в близост до обществото” в учебните заведения.

Дейност 1.3.2.2. Реализиране на образователни програми за опасностите и последиците от употребата на наркотици и алкохол, тютюнопушене, трафик на хора, сексуална експлоатация и информиране по въпросите на насилие и пренебрежение.

Дейност 1.3.2.3. Провеждане на информационни кампании и образователни програми, извънучилищни дейности и обмисляне на личното време на децата.

Дейност 1.3.2.4. Създаване на условия и среда за развитие на уменията и интересите на децата в областта на изкуството и спорта, чрез поддържане и разширяване на общински програми за ангажиране и осмисляне на свободното им време.

Дейност 1.3.2.5. Обучение и придобиване на умения за осъществяване на превантивна дейност сред връстници на ученици от общообразователното училище.

Дейност 1.3.2.6. Превенция на насилието и подкрепа на деца, жертви на малтретиране, насилие и negliжиране – социална и психотерапевтична работа с деца, жертви на насилие и техните семейства.

Мярка 1.3.3. *Подкрепа за преодоляване на последиците от рисковото поведение при децата и младежите.*

Дейност 1.3.3.1. Съвместна работа на ЦОП, местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, органите на МВР и Отдел „Закрила на детето” и училищата в подкрепа на деца и младежи с рисково поведение и преодоляване на последиците от него.

Услугите ще са фокусирани върху подкрепата за превенция и преодоляване на отклоняващото се поведение при децата и младежите и директна работа с деца/младежи с девиантно поведение. Ще се предоставят от ЦОП, който ще организира информационни кампании, ще извършва консултиране и конкретна работа с деца и младежи с рисково поведение. С децата с проблемно поведение ще продължат да работят и обществените възпитатели към местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни. Те ще извършват консултиране на деца извършители на противообществени прояви и деца в риск. Необходима е превенция, която да акцентира върху възможностите за преодоляване на отчуждаването на децата от социалните норми и ценности, да се ангажира свободното им време. Особено важно място заема училището и подкрепата, оказвана там. Предвижда се ангажирането на децата/младежите чрез организирането на извънкласни занимания и дейности, образователни програми.

Дейност 1.3.3.2. Дейности на ЦОП по направление от ОЗД и МКБППМН – консултации, посредничество и подкрепа за деца, жертви на насилие, трафик и зависимости, както и специализирани програми за работа с деца извършители на противообществени прояви, насилие, рисково поведение.

Дейност 1.3.3.3. Предотвратяване на първия опит с наркотични вещества и редовната употреба и злоупотребата с наркотични вещества, както и развиването на зависимости чрез:

- Повишаване нивото на информираност на младите хора относно проблемите, свързани с употребата и злоупотребата с наркотични вещества, като им се осигури обективна информация, базирана на научно-доказани факти;
- Активно ангажиране на много партньори за изграждане на здравословна среда, намаляване на търсенето на наркотични вещества, посредством реализиране на последователни, системни и адекватни действия във всички сфери от живота на младите хора - училище, семейство, местата за забавление;
- Изграждане на позитивни нагласи към здравословен начин на живот - ефективната превенция на наркотичната употреба включва изграждане на позитивна нагласа у младите хора към здравословни модели на поведение.

Дейност 1.3.3.4. Повишаване квалификационните умения на професионалистите, работещи в системата за превенция на противообществените прояви и правонарушенията от деца, чрез разработване и прилагане на квалификационни програми.

Специфична цел 1.4. *Да се гарантира равен достъп на децата от рискови общности и уязвими групи до качествено образование.*

Мярка 1.4.1. *Гарантиране на задължителното предучилищно образование за всички подлежащи деца в община Лясковец*

Дейност 1.4.1.1. Продължаване на практиката за осигуряване на безплатни помагала за всички пет и шестгодишни деца чрез МОН.

Дейност 1.4.1.2. Продължаване реализирането на Програма „Училищен плод“ за детските градини и предучилищна възраст, финансирана от фонд „Земеделие“.

Дейност 1.4.1.3. Продължаване на практиката за подпомагане храненето на всички деца в предучилищна възраст чрез финансиране от МОН.

Дейност 1.4.1.4. Продължаване на практиката за осигуряване на допълнително обучение на децата от подготвителните групи.

Дейност 1.4.1.5. Продължаване на практиката таксите за предучилищна възраст да се формират само на базата на храноден.

Дейност 1.4.1.6. Установяване на всички подлежащи деца и проследяване на записването им в предучилищна подготовка – изпълнява се от учителите, с подкрепата на общините, О “ЗД”, социалните работници, НПО

Дейност 1.4.1.7. Реализиране на проекти за подкрепа на предучилищното възпитание на деца.

Мярка 1.4.2. *Програми за превенция на отпадането от училище и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи.*

Дейност 1.4.2.1. Прилагане на специален подход в работата с родители – активно включване в общи дейности, и превръщане на родителите в партньори на училището.

Дейност 1.4.2.2. Работа на училищните настоятелства (обществени съвети) с родители на застрашени от отпадане деца.

Дейност 1.4.2.3. Адаптиране на програми и методи, както и форми на комуникация, за да се създадат възможности за включващо обучение там, където е необходимо.

Дейност 1.4.2.4. Осигуряване допълнителна педагогическа работа с деца в риск от отпадане от училище чрез допълващо обучение, извънкласни форми включително по време на ваканции.

Дейност 1.4.2.5. Изграждане на партньорство и взаимодействие между социалните услуги, НПО и организациите, ангажирани с образованието, за образователна интеграция и реинтеграция на децата.

Дейност 1.4.2.6. Осигуряване на условия за възпитание и обучение на деца и ученици с различен етнически произход в общинските детски градини и училища.

Дейност 1.4.2.7. Разработване на проекти, целящи превенция на отпадането на децата от училищата.

Мярка 1.4.3. *Осигуряване на качествена интегрирана предучилищна подготовка и образование за децата с увреждания. Обхващане на децата с увреждания в подходящи форми на включващо образование.*

Дейност 1.4.3.1. Обхващане на децата с увреждания в масовите детски градини и детска ясла.

Дейност 1.4.3.2. Интегриране на децата с увреждания в масови общообразователни училища за обучение с подкрепата на ресурсни учители.

Дейност 1.4.3.3. Разработване и реализация на проекти.

Мярка 1.4.4. *Целенасочена политика за приобщаване на родителите и общността в учебно-възпитателния процес на техните деца.*

Дейност 1.4.4.1. Включване на родителите в дейности по проекти, разработени и изпълнявани от детските градини и училищата.

Дейност 1.4.4.2. Разработване и реализация на проекти.

Дейност 1.4.4.3. Координирани и редовни срещи на училищно ръководство, настоятелство и местна и държавна власт. Подготвяне и изпълнение на правила.

Дейност 1.4.4.4. Дейности за изграждане на капацитета в училищата и детските градини за включване на родителите и създаване на интегрираща среда в училищата и детски градини, които да включват:

- обучения на учители и директори на училища и детски градини;
- обмяна на опит и добри практики с други училища и детски градини.

Специфична цел 1.5. Да се трансформират и закрийт специализираните институции за деца.

Мярка 1.5.1. Закриване на СИ.

Мярка 1.5.2. Трансформиране на СИ.

Специфична цел 1.6. Развитие на качествени социални услуги за предоставяне на резидентна грижа в среда близка до семейната за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда.

Мярка 1.6.1. Изграждане на ЦНСТ, ЗЖ, НЖ.

Специфична цел 1.7. Да се подпомогне социалната интеграция на младежите, напускащи СИ и услуги от резидентен тип.

Мярка 1.7.1. Програми за изграждане на социални умения на децата, настанени в СИ и услуги от резидентен тип.

Мярка 1.7.2. Разкриване на преходни и наблюдавани жилища за адаптация към самостоятелен живот на младежи, напускащи СИ и услуги от резидентен тип.

Мярка 1.7.3. Програми за социална и трудова интеграция на младежите, напуснали СИ и услуги от резидентен тип.

Таблица 1: Планирани социални услуги и мерки в община Лясковец – Направление 1: ПОДКРЕПА НА ДЕЦА В РИСК И ТЕХНИТЕ СЕМЕЙСТВА. ПРЕВЕНЦИЯ НА ИЗОСТАВЯНЕТО И ДЕИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯ НА ГРИЖИТЕ ЗА ДЕЦА.

№	Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
Направление 1: Подкрепа на деца в риск и техните семейства. Превенция на изоставянето и деинституционализация на грижите за деца									
1.	ЦОП	Деца и лица	Община Лясковец	0	30	30	ЦСРИ гр. Лясковец ще се реструктурира в ЦОП. Ще се предоставят дейности, които подпомагат и разширяват възможностите на лицата да водят самостоятелен живот в обичайна и извън обичайната, среда. Те са насочени към подкрепа на уязвимите групи от населението за водене на пълноценно съществуване и за социално включване в обществото. Социалните услуги ще се предоставят съобразно желанието и личния избор на лицата.	гр. Лясковец	Подготовка на документи за реструктуриране на ЦСРИ в ЦОП.

4.2 Мерки и дейности по Приоритетно направление 2: Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица.

Обща цел: Развитие на услуги за социално включване на групи и лица в неравностойно положение.

Специфична цел 2.1. Развиване на мрежа от услуги в общността и домашна среда с цел осигуряване на независим и достоен живот за пълноценно включване на хората с увреждания.

Мярка 2.1.1. Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства

Дейност 2.1.2.1. Разширяване на обхвата на услугите, които предлагат домашни грижи за хора с увреждания от община Лясковец.

Услугите домашен помощник, социален и личен асистент осигуряват така необходимите домашни грижи, помощ в домакинството, обслужване, помощ за излизане и придвижване и др. Те позволяват на хората с увреждания по-дълго да живеят в своя дом и в семейна среда, както и да избегнат институционалния тип грижа. Услугите се предоставят по национални програми и по проекти. Към настоящият момент те не могат да удовлетворят реалните нужди на рисковите групи. Необходимо е увеличаване на броя на личните асистенти и домашните помощници. Дейностите ще бъдат осъществявани от общината или от доставчици на социални услуги.

Дейност 2.1.2.2. Продължаване дейността на Домашен социален патронаж, включване на допълнителни услуги и по-пълно обхващане на хората с увреждания от селата.

Мярка 2.1.2. Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания и хората в риск.

Дейност 2.1.2.1. Реализиране на политики и мерки за включване на хора с увреждания в социалния, културния, спортния и обществен живот.

Дейност 2.1.2.2. Подобряване на инфраструктурата и осигуряване на достъпна среда в общественото пространство, културни и здравни центрове, училища и детски градини, предприятия.

Дейност 2.1.2.3. Прилагане на мерки за осигуряване на по-широки възможности за самостоятелен живот на хората с увреждания – обучение, жилище, доходи, достъп до услуги и подпомагане.

Дейност 2.1.2.4. Пълноценно използване възможностите на наличните клубове за хората с увреждания и клубовете на пенсионера.

Дейност 2.1.2.5. Извършване на съвместни дейности от дирекция „Бюро по труда“ гр. Горна Оряховица и общинските администрации за предоставяне на достъп до доходи, заетост, професионално ориентиране и професионална квалификация (преквалификация), обучение и практически умения и др. за лицата с увреждания .

Специфична цел 2.2. Да се развие алтернативна резидентна грижа от семеен тип и реинтеграционни програми за хората с увреждания, настанени в специализирани институции с цел поетапно премахване на институционалния модел на грижа.

Мярка 2.2.1. Изграждането на алтернативни социални услуги от резидентен тип за настаняване на хора с увреждания, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната.

Дейност 2.2.1.1. Разкриване в община Лясковец на Център за настаняване от семеен тип за възрастни с психически разстройства или деменция, с капацитет 10 лица.

Мярка 2.2.2. Развиване на нови форми за ангажиране и заетост на хората с увреждания, ползващи услугите, резидентен тип.

Дейност 2.2.2.1. Включване в общински програми и разработване на проекти, финансирани от различни външни източници.

Дейност 2.2.2.2. Създаване на социално предприятие.

Специфична цел 2.3. Изграждане и развитие на модели на медико-социални грижи за продължително лечение, както и на интегрирани грижи за пациенти с хронични заболявания.

Специфична цел 2.4. Изграждане на социални услуги за настаняване на бездомни лица при неотложна необходимост от задоволяване на базовите им потребности.

Марка 2.4.1. Изграждане на резидентни услуги за бездомни лица.

Дейност 2.4.1.1. Координиране на действия за изграждане на междуобщински социални услуги в община Лясковец за настаняване на бездомни лица при неотложна необходимост от задоволяване на базовите им потребности.

Специфична цел 2.5. Изграждане на адекватни социални услуги за грижа за пострадали от насилие, трафик или друга форма на експлоатация

Марка 2.5.1. Развитие на услугите в ЦОП, насочени към жертви на насилие, трафик, експлоатация.

Дейност 2.5.1.1. Реализиране на съвместни проекти с неправителствени организации.

Марка 2.5.2. Програми за превенция на насилие, трафик, експлоатация и др.

Дейност 2.5.2.1. Дейности по превенция на насилието, предлагани от Център за обществена подкрепа.

Дейност 2.5.2.2. Разработване и осъществяване на програми и кампании за превенция на насилието, неговите симптоми и уменията за защита от него, трафика и експлоатацията.

Дейност 2.5.2.3. Обучение на общински служители, социални работници, учители, възпитатели, полицаи и медицински работници за разпознаване и докладване на случаи на насилие, трафик и експлоатация.

Дейност 2.5.2.4. Преодоляване на последиците от преживяното насилие, жертви на насилие и/или трафик, експлоатация.

Услугите консултиране и рехабилитация ще се предоставят от ЦОП.

Дейност 2.5.2.5. Прилагане на Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца-жертви или в риск от насилие, трафик или експлоатация и за взаимодействие при кризисна интервенция, който регламентира конкретните задължения на ангажираните субекти в случаите, при които е необходима кризисна интервенция. Механизмът обединява ресурсите и усилията на ОЗД, представителите на общинска администрация, РУ на МВР; личен лекар на детето; РИО на МОМН; училище; детска градина; МКБППМН, доставчик на социална услуга и др.

Специфична цел 2.6. Създаване на условия за реинтеграция на уязвими лица, групи и общности в риск

Марка 2.6.1. Развиване на услуги за превенция на рисково и зависимо поведение, насочени към младежи и възрастни и реинтеграция на лица със зависимости и проблемно поведение

Дейност 2.6.1.1. Дейности по превенция на рисково и зависимо поведение осъществявани от ЦОП. Усилията ще бъдат насочени към младежи и възрастни, преодолели сериозен здравословен проблем, психическа или физическа травма, преодолели зависимости, след периода на лечение, жертви на домашно насилие или трафик, дълготрайно безработни лица. Те ще включват: психологическо консултиране, семейно

консултиране, медиация, рехабилитация, развиване на умения за самостоятелен живот и превенция на рисковото поведение, кариерно консултиране и посредничество за намиране на работа.

Дейност 2.6.1.2. Услуги за хора в пробация – консултиране, подкрепа за реинтеграция, курсове за професионална квалификация, които се изпълняват съвместно от Съвета по пробация, ДБТ, ЦОП, ДСП.

Дейност 2.6.1.3. Включване на родителите и семействата в смесени социално-образователни услуги за превенция на зависимостите и рисковото поведение, изпълнявани от ЦОП, ЦСРИ, училища, училищни настоятелства и от граждански инициативи.

Дейност 2.6.1.4. Прилагане на Програми за професионално обучение, за младежи и лица от семейства в риск, трайно безработни, лица, осъдени на пробация, лица със зависимости и проблемно поведение.

С тази дейност се цели Обхващане с хоризонтални мерки и целеви инициативи за социално включване, насочени към достъп до професионална квалификация, заетост и доходи, чрез включване в програми и мерки на Д „БТ“; инициране и изпълнение на проекти за професионална квалификация и заетост, финансирани по действащите национални и оперативни програми за развитие на човешките ресурси; подкрепа за достъп до заетост и квалификация; осигуряване на заетост за трайно безработни и хора с увреждания.

Мярка 2.6.2. *Разработване на политики и програми за интегриране и развитие на етническите общности в неравностойно положение в община Лясковец.*

Дейност 2.6.2.1. Реализиране на Планове за действие за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация.

Дейност 2.6.2.2. Политики и инициативи за социално включване, насочени към достъп до професионална квалификация, заетост и доходи, чрез включване в програми и мерки на Дирекция «Бюро по труда», инициране и изпълнение на проекти за професионална квалификация и заетост, финансирани по действащите национални и оперативни програми, подкрепа за достъп до заетост и квалификация.

Дейност 2.6.2.3. Мерки за реинтеграция в образованието на неграмотните и пълнолетните с ниско образование, ограмотяване на неграмотни пълнолетни, включително за образование на пълнолетни млади хора с незавършена степен (без диплома) на основно или средно образование. Такива програми се иницират от НПО, училищни настоятелства, община Лясковец и се изпълняват в тясно партньорство със специфичен принос на всички участващи организации.

Мярка 2.6.3. *Продължаване дейността на обществени трапезарии, Домашен социален патронаж*

Дейност 2.6.3.1. Развиване и разширяване на дейностите в Домашния социален патронаж гр. Лясковец.

Мярка 2.6.4. *Осигуряване на заетост за уязвими групи на пазара на труда - предоставяне на равни възможности за реализация на пазара на труда; предоставяне на достъп до услуги за намиране на работа; осигуряване на възможности за интегриране към пазара на труда.*

Дейност 2.6.4.1. Осигуряване на заетост на уязвими групи - включване в курсове за професионална квалификация към Дирекция «Бюро по труда» и/или по проекти, подкрепени от Оперативни и Национални програми за заетост, както и от НПО.

Специфична цел 2.7. Осигуряване на комплексна подкрепа на семействата, които полагат грижи за хора с увреждания и възрастни хора чрез развиване на форми на социални услуги в подкрепа на зависими членове на семейството, спомагащи и за трудовата реализация на лицата, полагащи грижи за тях.

Мярка 2.7.1. Програми за осигуряване на трудова реализация на лица, полагащи грижи за хора с увреждания чрез осигуряване на почасова, надомна работа и пр.

Дейност 2.7.1.1. Обхващане на лица, полагащи грижа за хора с увреждания по проекти и програми за осигуряване на заетост.

Предоставяне на възможност на близки хора, които се грижат за човек с увреждане да работят като домашни санитарни и лични асистенти.

Мярка 2.7.2. Осигуряване на дневна грижа и почасови услуги за лица с увреждания.

Дейност 2.7.2.1. Реализиране на програми и проекти за осигуряване на дневна грижа и почасови услуги за лица с увреждания.

Дейност 2.7.2.2. Продължаване на общинските подкрепи за дейностите на клубовете на пенсионера и клубовете на хората с увреждания, предоставящи възможности за общуване и социален живот на стари хора и хората с увреждания. Стимулиране организирането на културно-масови мероприятия и развиването на художествена самодейност в клубовете.

Специфична цел 2.8. Осигуряване на условия за качествен живот на хората с увреждания, настанени в специализирани институции.

Мярка 2.8.1. Продължаване дейността на специализираните институции за възрастни хора с увреждания и подобряване на условията и качеството на грижите.

Таблица 2: Планирани социални услуги и мерки в община Лясковец – Направление 2: ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА СОЦИАЛНОТО ИЗКЛЮЧВАНЕ НА УЯЗВИМИ ГРУПИ И ЛИЦА.

№	Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
Направление 2: Преодоляване на социалното изключване на уязвими групи и лица.									
1.	Център за настаняване от семеен тип за възрастни с психически разстройства и/или деменция	Възрастни лица с психически разстройства и/или деменция	Община Лясковец	0	0	10	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации Задоволяване на ежедневни, здравни, образователни, рехабилитационни, потребности от организация на свободното време и лични контакти.	Гр. Лясковец	Стартиране на услугата с подготовка на документи през 2017 г., като ДДД от 2018 г

4.3. Мерки и дейности по Приоритетно направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот.

Обща цел : Подобряване на съществуващите грижи за старите хора и развиване на широка мрежа от услуги в общността, в семейна и домашна среда за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот.

Специфична цел 3.1. Създаване на възможности за независим живот на старите хора, чрез предоставянето на качествени, достъпни и ефективни междусекторни услуги за дългосрочна грижа, съобразени с реалните потребности на хората.

Мярка 3.1.1. Развиване и разширяване дейностите в Домашен социален патронаж.

Дейност 3.1.1.1. Продължаване на дейността на Домашния социален патронаж и обществените трапезарии.

Мярка 3.1.2. Разширяване на услугите в домашна среда чрез увеличаване на капацитета на услугите домашен помощник, социален и личен асистент.

Дейност 3.1.2.1. Разширяване на дейността и обхвата на услугите в домашна среда – увеличаване на броя на домашните помощници, личните и социални асистенти. Предоставяне на тези услуги във всички населени места.

Мярка 3.1.3. Осигуряване на дневна грижа и почасови услуги за стари хора.

Дейност 3.1.3.1. Продължаване дейността на Дневният център за стари хора. Предоставянето на тази услуга има ключова роля за предотвратяването на риска от социално изключване и институализация сред целевата група.

Дейност 3.1.3.2. Продължаване и разширяване на дейността на клубовете на пенсионера и инвалида на територията на община Лясковец.

Дейност 3.1.3.3. Осигуряване и разширяване на услугата Домашен помощник по национални и европейски програми.

Дейност 3.1.3.4. Осигуряване и разширяване на услугите Социален и Личен асистент по национални и европейски програми.

Специфична цел 3.2. Да се осигури достъп на старите хора до качествена резидентна грижа в среда, близка до домашната.

Мярка 3.2.1. Подобряване на условията и качеството на грижите в съществуващите специализирани институции за стари хора.

Дейност 3.2.1.1. Разкриване на Дом за стари хора в с. Козаревец, община Лясковец, с капацитет 30 лица. Подготвителните дейности ще започнат през 2017 г.

Мярка 3.2.2. Разкриване на алтернативни резидентни услуги и малки домове за обгрижване на стари хора в среда, близка до семейната.

Таблица 3: Планирани социални услуги и мерки в община Лясковец – Направление 3: ГРИЖА ЗА СТАРИТЕ ХОРА ЗА ПО-ДОБЪР И ДОСТОЕН ЖИВОТ.

№	Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
Направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот.									
1.	Дневен център за стари хора	Стари хора	Община Лясковец	20	20	20	Предоставяне на образователни, социални и здравни услуги; консултации и социални контакти, с цел предотвратяване на социална изолация.	Гр. Лясковец	Налична
2.	Дом за стари хора	Стари хора	Община Лясковец	0	0	30	Задоволяване на ежедневните потребности на самотни стари хора.	с. Козаревец	Стартиране на услугата 2017-2018 г.
3.	Домашен социален патронаж	Лица с увреждания и възрастни хора	Община Лясковец	80	80	80	Услугата е добре развита до настоящия момент. Изпълняват се дейности за доставка на храна. Мобилна услуга за обхващане на селата.	Гр. Лясковец	Местна дейност
4.	Обществена трапезария	Възрастни хора с ниски доходи, лица и семейства на месечно социално подпомагане по чл9 от ППЗСП, скитащи и бездомни, които не са в състояние да задоволят сами основните си жизнени потребности	Във всички населени места от общината	44	44	Увеличение на капацитет, съобразно потребностите	Услугата е насочена към доставка на "топъл обяд" на хората, които по различни причини не могат да си го осигурят сами.	община Лясковец	Налична. Финансирането е от фонд „Социална закрила“ и от общинския бюджет; по Оперативна програма през летните месеци

№	Услуга - име, вид	Потребители		Капацитет			Съдържание – основни дейности, фокус на услугата. Планирани насоки за развитие на услугата	Местоположение	Статус към 2015 и етапи/стъпки за развитие на услугата
		Целеви групи	Териториален обхват	2015	2016	2020			
5.	Домашен санитар	Лица с увреждания и възрастни хора	Община Лясковец	10	10	Увеличение на капацитет, съобразно потребностите	Помощ при почистване на жилище, пазаруване, заплащане на сметки и др.	Община Лясковец	2016-2020 г. Проект по ОПРЧР
6.	Личен асистент	Деца и лица с увреждания	Община Лясковец	20	17	Увеличение на капацитет, съобразно потребностите	Помощ при поддържане на лична хигиена и осъществяване на ежедневните нужди	Община Лясковец	2016-2020г. по проект на ОПРЧР
7.	Социален асистент	Лица с увреждания и възрастни хора	Община Лясковец	5	5	Увеличение на капацитет, съобразно потребностите	Поддържане на социални контакти, придружаване до институции, здравни и социални грижи	Община Лясковец	2016-2020г. по проект на ОПРЧР

5. Логическа рамка и ключови индикатори за успех

Логическа рамка на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Лясковец

Част I

Визия				
1	2	3	4	5
Общи цели	(Описание на общите цели)	Индикатори – базови индикатори за въздействието на Стратегията и постигнатата промяна в ситуацията към 2015 г.	Източници на информация	Период на проверка
<u>Обща цел 1</u>	Подобряване комплекса от услуги, предоставяни за деца и семейства, превенция на изоставянето и negliжирането на децата и подкрепа на задържането им в биологичното семейство; развиване качествени резидентни социални услуги за грижа в среда близка до семейната; осигуряване условия за развитие на децата с увреждания отглеждани в семейството и гарантиране равен достъп на рискови групи деца до качествено образование.	<ul style="list-style-type: none"> • Предотвратена институционализация на децата в риск от изоставяне чрез реинтеграция в семейството, настаняване при близки и роднини, приемна грижа, осиновяване; • Намален брой на деца, изоставени от родителите си; • Създадени програми, дейности и механизми за подкрепа на семейството и отговорното родителство; • Планирани и реализирани дейности по промоция на здраве, профилактика на болестите, повишаване на информираността и ограничаване на рисковите фактори за здравето на учениците; • Разширен обхват на програмите, които предлагат домашни грижи – личен асистент, социален асистент, домашен помощник; • Разширен обхват на услугите, предоставяни в семейна среда на деца с увреждания; • Създадени условия за извънкласни и извънучилищни дейности, осмислящи свободното време на децата като превенция на агресивното и отклоняващо поведение; 	<ul style="list-style-type: none"> • Месечни и тримесечни справки ОЗД и ДСП ; • Проучване за обратна връзка от потребителите; • Решения на ОБС и заповеди на АСП за разкриване на нови социални услуги; • Информационни карти и отчети на доставчици на СУ. 	2016-2020

		<ul style="list-style-type: none"> • Реализирани дейности и информационни кампании по превенция на насилието и подкрепа на деца, жертви на малтретиране, насилие и negliжиране; • Реализирани образователни програми за превенция от употребата на психотропни вещества, трафик на хора, сексуална експлоатация и информиране по въпросите на насилие и пренебрежение; • Намаление на отпадналите от училище деца; • Създадени условия за образователно включване на всички уязвими и рискови групи деца. 		
Обща цел 2	Развита и структурирана мрежа от качествени социални услуги за подобряване качеството на живот, социално включване и преодоляване на социалната изолация на уязвими лица в трудоспособна възраст, хора с увреждания и техните семейства.	<ul style="list-style-type: none"> • По-малък брой лица, настанени в специализирани институции за лица с увреждания с 10 %; • Увеличен брой на лицата, получаващи соц. услуги в общността с 40 %; • Разширена услуга Домашен помощник по национални и европейски програми; • Разширени услуги Социален и Личен асистент по национални и европейски програми; • Изпълнени Планове за действие за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация; • Осигурена комплексна подкрепа на семействата, които полагат грижи за хора с увреждания и възрастни хора чрез включването им във форми на социални услуги в подкрепа на зависими членове на семейството, спомагащи и за трудовата реализация на лицата, полагащи грижи за тях; 	<ul style="list-style-type: none"> • Обратна връзка от потребителите; • Протоколи от посещения на място; • Информационни карти и отчети на доставчици на СУ. 	2016-2020

<p>Обща цел 3</p>	<p>Подобряване на съществуващите грижи и създаване на възможности за независим живот на възрастните хора чрез предоставянето на качествени, достъпни и ефективни междусекторни услуги за дългосрочна грижа, съобразени с реалните им потребности;</p> <p>осигуряване на качествена резидентна грижа в среда, близка до домашната и на условия за спокоен и достоен живот на старите хора</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Развиване дейността на Домашен социален патронаж на територията на община Лясковец; • Увеличаване капацитета на обществените трапезарии; • Разширена услуга Домашен помощник по национални и европейски програми; • Разширени услуги Социален и Личен асистент по национални и европейски програми; • Увеличен капацитет на почасови услуги в домашна среда и социално включване в областта; • Разширена дейност на клубовете на пенсионера и инвалида на територията на община Лясковец; 	<ul style="list-style-type: none"> • Доклад от мониторинг; • Обратна връзка от потребителите; • Протоколи от посещения на място. 	<p>2016-2020</p>
--------------------------	--	--	---	-------------------------

Част II

1	2	3	4	5
Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация
Направление 1: Превенция за деца и семейства в риск. Деинституционализация на деца.				
1.1. Да се намали изоставянето на деца и настаняването им в СИ и да се подкрепи задържането им в биологичното семейство.	<p>Мярка 1.1.1. Общински и областни програми/мерки за подкрепа на уязвими семейства за създаване на условия за задържане на детето в семейството и първична превенция на изоставянето.</p> <p>Мярка 1.1.2. Развитие на мрежа от ЦОП за превенция на изоставянето и подкрепа на уязвими семейства в област Велико Търново.</p> <p>Мярка 1.1.3. Осигуряване на грижа при близки и роднини</p>	<ul style="list-style-type: none"> Изготвени ежегодни програми за закрила на детето и планове за развитие на социалните услуги. Разкрит ЦОП в гр. Лясковец. Разширена мобилна работа на ЦОП за издирване на уязвими семейства, оказване на подкрепа за изграждане на умения за отговорно родителство Разработени различни програми съвместно от ЦОП и НПО, насочени към уязвимите семейства Оказана подкрепа и консултиране от ЦОП на бременни жени в риск да изоставят децата след раждането, многодетни семейства, семейства от високо рискови общности, при които вече има изоставяне на дете, семейства в криза, непълнолетни бременни Реализирани дейности по рана превенция на изоставянето за деца от 0 до 3 години - изготвени 	<ul style="list-style-type: none"> Намален брой изоставени деца Преструктуриране на социални услуги; Подобрено сътрудничество между всички участници в предоставянето на услуги, свързани с превенцията на изоставянето Отпечатани здравно-образователни и информационни материали – дигитални, календари, флаери, книжки, методични ръководства за професионалисти и други. Популяризирани проекти и програми, свързани с превенция на изоставянето, ранна интервенция и подкрепа на отговорно родителство Повишен обхват на социалните услуги, оказващи подкрепа на рискови групи деца и 	<p>Изготвени ежегодни общински програми за закрила на детето</p> <p>Изготвен ежегоден общински план за развитие на социалните услуги</p> <p>Отчети и информационни карти на социални услуги</p> <p>Протоколи и решения на ОбС</p> <p>Протоколи от работни срещи</p> <p>Информационни материали, публикации,</p>

1	2	3	4	5
Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация
	<p>за изоставени и negliжирани деца.</p> <p>Мярка 1.1.4. Услуги в подкрепа на осиновяването.</p> <p>Мярка 1.1.5. Развитие на Приемната грижа в община Лясковец</p> <p>Мярка 1.1.6. Общински програми и мерки за здравна профилактика и семейно планиране;</p>	<p>програми</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реализирани информационни кампании и здравна просвета сред учениците в среден и горен курс и младежите по въпросите на семейното планиране и превенция на нежелана и ранна бременност. • Приложени комплексни мерки за развитие на ресурсите на семействата в риск за отглеждане на децата; • Проведени информационни кампании и обучения за кандидат-осиновители; реализирана подкрепа на осиновителите • Развитие на Приемната грижа в Община Лясковец. • Оказана методическа подкрепа на специалистите, работещи в системата • Планирани и реализирани дейности по промоция на здраве, профилактика на болестите и ограничаване на рисковите фактори за здравето на учениците 	<p>семейства</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подобрено междуинституционално взаимодействие между социалната, здравната и образователна система • Подобрена здравна профилактика • Повишена информираност на подрастващите за рискови фактори и здравна култура • Повишена здравна култура сред малцинствените групи • Увеличен брой приемни родители • Създадени възможности за повишаване на родителския капацитет ; 	<p>списъци на участници</p> <p>Протоколи от посещения на място</p> <p>Резултати от мониторинг</p>

1	2	3	4	5
Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация
		<ul style="list-style-type: none"> Здравно образование на деца от предучилищна възраст, ученици и родители по теми, свързани с рисковите поведенчески фактори за хроничните незаразни болести и факторите в околната среда. Реализиран мониторинг на промените в начина на живот, изследвания и оценки, изследване за разпространението на основни рискови фактори сред учениците в областта Изготвена цялостна програма за здравна профилактика на майчинството/бременността с фокус нежелана и рискова бременност от ЦОП Реализирани здравно-образователни и информационни материали Реализиран общностен мониторинг на достъпа до здравни услуги на уязвими общности от НПО <p>Оказана подкрепа на семействата на роднини и близки, които отглеждат деца като мярка за закрила съвместно от ОЗД и ЦОП;</p>		
1.2. Да се осигурят условия за развитие на децата с увреждания	Мярка 1.2.1. Развиване на ЦСРИ за осигуряване на качествена здравна грижа, медицинска и социална рехабилитация за децата с увреждания и	<ul style="list-style-type: none"> Предоставяне на мобилна услуга от ЦСРИ за обхващане и на децата и лицата с увреждания. 	<ul style="list-style-type: none"> Гъвкавост на услугите и съответствие с конкретните индивидуални потребности на децата с увреждания и техните семейства 	Доклади от мониторинг, анкети с потребители, протоколи от посещения на място

1	2	3	4	5
Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация
<p>отглеждани в семейството.</p>	<p>подкрепа за техните семейства.</p> <p>Мярка 1.2.2. Осигуряване на достъп до адекватна и гъвкава дневна, почасова грижа, и заместваща грижа за децата с увреждания, отглеждани в семейна среда.</p> <p>Мярка 1.2.3. Подкрепа за родителите за отглеждане на децата с увреждания в семейството.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Разширен обхват на програмите, които предлагат домашни грижи – личен асистент, социален асистент, домашен помощник Участие в проекти и програми, насочени към превенция на зависимостта от институционален тип грижи, подобряване качеството на живот на деца и възрастни хора с увреждания Разширен обхват на услугите, предоставяни в семейна среда на деца с увреждания Разширен териториален обхват на услугата „Личен асистент” и увеличен брой на обслужваните деца. Предоставени услуги в домашна среда по схема „Независим живот” по ОПРЧР и по национални програми. Предоставени почасови услуги за деца с увреждания от ЦОП, съвместно с общинска администрация, лечебни заведения, дирекции “Социално подпомагане”, НПО и граждански инициативи Разработени подходящи програми за продължаване работата в семейна среда на родители на деца с увреждания 	<ul style="list-style-type: none"> Социализация и интеграция на децата с увреждания Осигуряването на възможност на родителите на деца с увреждания да извършват трудова дейност Превенция на социално изключване на деца с увреждания и техните семейства Повишен капацитет на услугите за деца с увреждания и техните семейства 	<p>Отчети на доставчици на социални услуги</p> <p>Доклади от мониторинг</p> <p>Информация от РИО на МОН, общините, Ресурсен център за обучение на деца със СОП</p>

1	2	3	4	5
Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация
<p>1.3. Да се осигури подкрепа на уязвимите семейства за превенция на рисковото поведение и negliжиран е на децата</p>	<p>Мярка 1.3.1. Развиване на услуги в общността за подобряване на родителския капацитет и за превенция на negliжирането на децата, отглеждани в семейна среда.</p> <p>Мярка 1.3.2. Програми за превенция на рисковото поведение при деца и младежи;</p> <p>Мярка 1.3.3. Подкрепа за преодоляване на последиците от рисковото поведение при децата и младежите.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Създадени услуги в рамките на ЦОП за развитие на родителските умения. • Подкрепени семейства с деца в риск и реализирана превенция на изоставянето и negliжирането на деца, отглеждани в семейна среда • Инициирани смесени социално-образователни дейности в училище за консултиране, развитие на родителски капацитет и умения за отговорно родителстване. • Подобрено сътрудничество между училището и неправителствените организации за подобряване на грижата за децата в семействата. • Проведени лекции по Национална програма „Полицията в близост до обществото“ в учебните заведения • Реализирани образователни програми за превенция от употребата на психотропни вещества, трафик на хора, сексуална експлоатация и информиране по въпросите на насилие и пренебрежение. • Създадени условия за извънкласни и извънучилищни дейности, осмислящи свободното време на децата като превенция на агресивното и отклоняващо поведение • Реализирани дейности и информационни кампании по превенция на насилието и подкрепа на деца, жертви на малтретиране, насилие и 	<ul style="list-style-type: none"> • Превенция на отклоняващото се поведение при децата и директна работа с деца с девиантно поведение; • Осигуряване на възможност за извеждане на деца от ситуация на непосредствена опасност за физическото или психичното им здраве; • Осигуряване на възможности за реална подкрепа на деца и жени, жертви на насилие и трафик. • Повишен родителски капацитет • Повишена информираност на родителите по въпроси, свързани с отглеждането на деца като превенция на negliжирането • Повишена информираност сред подрастващите за риска от употребата на наркотични вещества • Повишена информираност сред подрастващите за 	<p>Заповед на АСП за разкриване</p> <p>Отчети от ЦОП</p> <p>Отчети и информация от доставчици на услугите</p> <p>Програми от обученията, списъци на участниците, обратна връзка</p> <p>Програми от проявите, списъци на участници, анкети, въпросници, снимков материал</p> <p>Отчети на МКБППМН</p> <p>Информация от РИО на МОН и общината</p>

1	2	3	4	5
Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация
		<p>неглижиране</p> <ul style="list-style-type: none"> • Реализирани мерки за взаимодействие между институциите за превенция на рисковото и отклоняващо поведение на деца и младежи съвместно между МВР, ОЗД, МКБППМН, ЦОП и училища. • Реализирани консултации, посредничество и подкрепа за деца, жертви на насилие, трафик и зависимости – ЦОП, МКБППМН, ОЗД • Реализирани специализирани програми за работа с деца извършители на противообществени прояви, насилие, рисково поведение • Информационни кампании сред младите хора относно проблемите, свързани с употребата и злоупотребата с наркотични вещества • Реализирани обучения на професионалистите, работещи в системата за превенция на противообществените прояви и правонарушения от деца, чрез разработване и прилагане на квалификационни програми 	<ul style="list-style-type: none"> • рисковете от сексуална експлоатация и трафик • Осмислено свободно време на подрастващите като превенция на отклоняващото поведение • Подобрено междуинституционално взаимодействие за превенция на рисковото и отклоняващо поведение на деца и младежи • Повишени компетенции на специалистите, работещи в системата за превенция на противообществените прояви и правонарушения от деца 	<p>Програми за превенция, списъци на участници в обучителни модули</p> <p>Брошури, постери, дипляни, публикации, прес-съобщения</p> <p>Програми за обученията, брой участници в обученията, обратна връзка от участниците</p> <p>Списъци и протоколи от работни срещи, презентации</p>
<p>1.4. Да се гарантира равен достъп на децата от рискови общности и</p>	<p>Мярка 1.4.1. Гарантиране на задължителното предучилищно образование за всички подлежащи</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Издирени всички подлежащи деца и записване в предучилищна подготовка; • Осигурени безплатни помагала за всички пет и шестгодишни деца чрез МОН 	<ul style="list-style-type: none"> • Обхванати всички деца в предучилищно образование от 5-годишна възраст, със специален фокус върху децата от рискови 	<p>Информация от РИО на МОН и община</p>

1	2	3	4	5
Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация
<p>уязвими групи до качествено образование.</p>	<p>деца в община Лясковец</p> <p>Мярка 1.4.2. Програми за превенция на отпадането от училище с цел намаляване с 80% на отпадналите деца и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи.</p> <p>Мярка 1.4.3. Осигуряване на качествена интегрирана предучилищна подготовка и образование за децата с увреждания. Обхващане на децата с увреждания в подходящи форми на включващо образование.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Реализирана Програма „Училищен плод“ за детските градини и предучилищна възраст • Реализирана практика за подпомагане храненето на всички деца в предучилищна възраст чрез програми на МОН. • Разработване на проекти за подкрепа на деца от рискови и малцинствени групи в образователната система • Реализирани дейности по информиране и мотивиране на родителите, които не са записали децата си за предучилищна подготовка • Разработени и приложени програми и проекти за превенция на отпадането от училище • Осигурена допълнителна педагогическа работа с деца в риск от отпадане от училище чрез допълващо обучение, извънкласни форми включително по време на ваканции. • Изградено партньорство и взаимодействие между социалните услуги, НПО и организациите, ангажирани с образованието, за образователна интеграция и 	<p>общности и уязвими групи;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Осигурен достъп и възможности за образование на всички деца • Осигурени условия за привличане на деца, отпаднали от училище или в риск от отпадане • Подобрена информираност на родителите от рискови групи за ползата от образователно включване • Подобрена възможност да деца от ромски произход за мотивация и образователно включване • Превенция на отпадането от училище • Подобрени междуинституционални взаимодействия между социалните и образователни услуги за интеграция на деца с увреждания и деца от рискови групи в образователната система 	<p>Програми за превенция, списъци на участници в обучителни модули</p> <p>Брошури, постери, дипляни, публикации, прес-съобщения</p>

1	2	3	4	5
Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация
	<p>Мярка 1.4.4. Целенасочена политика за приобщаване на родителите и общността в учебно-възпитателния процес на техните деца.</p>	<p>реинтеграция на децата.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Осигурени условия за възпитание и обучение на деца и ученици с различен етнически произход в общинските детски градини и училища • Реализирани проекти по превенция на отпадането от училище на деца от ромски произход • Осигурена достъпна архитектурна среда за деца с увреждания. • Осигурени специалисти в образователната система за реализиране на адекватна подкрепа – логопеди, психолози • Осигурена възможност за индивидуално обучение и/или самостоятелна форма на обучения за деца и ученици с увреждания и със специфични здравословни проблеми. • Осигуряване на ресурсно обучение и ресурсни учители за деца със СОП • Подпомогната адаптация на изведените деца от помощни към масовите общообразователни училища. • Разработени и реализирани проекти за подкрепа и интеграция на деца с увреждания в образователната система • Създадени обществени съвети в общинските детски градини и училища 	<ul style="list-style-type: none"> • Обхващане на деца с увреждания в масови детски градини и ясли; • Интегриране на децата с увреждания в масови общообразователни училища за обучение; • Повишена активност на родителите за включване в училищния живот и в процеса на вземане на решения за съответната образователна институция 	

1	2	3	4	5
Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация
		<ul style="list-style-type: none"> Реализирано по-активно включване на родители в училищния живот и в дейности по проекти, разработени и изпълнявани от детските градини и училищата. Обмяна на опит и добри практики с други училища и детски градини; 		
Направление 2: Развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи възрастни и лица в неравностойно положение				
2.1. Развиване на мрежа от услуги в общността и домашна среда с цел осигуряване на независим и достоен живот за пълноценно включване на хората с увреждания.	<p>Мярка 2.1.1. Подкрепа от ЦСРИ с мобилни екипи за обхващане на хората с увреждания</p> <p>Мярка 2.1.2. Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства</p> <p>Мярка 2.1.3. Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания</p>	<ul style="list-style-type: none"> Разширен обхват на услугите, които предлагат домашни грижи за хора с увреждания; Включени допълнителни услуги към Домашния социален патронаж и по-пълно обхващане на хората с увреждания от малките населени места; Пълноценно използване възможностите на наличните клубове за хората с увреждания и клубовете на пенсионера; Подобрена инфраструктура; 	<ul style="list-style-type: none"> Получаване на специализирана подкрепа, информиране и консултиране (здравно, психологическо, социално, юридическо) от семействата и близките, които полагат грижи за хора с увреждания; осигуряване на достъп до услуги в семейна среда за децата и хората с увреждания, живеещи в малки населени места; осигуряване на домашни грижи, помощ в домакинството, обслужване, помощ за излизане и придвижване и др. услуги за хора с увреждания и стари хора; предоставяне на подкрепа и заместваща грижа за 	<p>Отчети на доставчици на социални услуги</p> <p>Обратна връзка с потребителите</p>

1	2	3	4	5
Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация
			<p>различен период от време, в къщи и в резидентни форми;</p> <ul style="list-style-type: none"> • осигуряване на достъпна среда в общественото пространство, културни и здравни центрове, училища и детски градини, предприятия • предоставяне на достъп до доходи, заетост, професионална квалификация, обучение и практически умения и др. за лицата с увреждания с право на работа; • преодоляване на изолираността на хората с увреждания и възрастните хора, чрез създаване условия за интегриране в общността; • Разработване и стартиране на нови форми на междусекторни и смесени социални услуги за активно включване на лицата с увреждания 	<p>Отчети на доставчици на социални услуги</p> <p>Мониторингови доклади</p> <p>На общинските планове за развитие;</p>
<p>2.2. Да се развие алтернативна резидентна грижа от семеен тип и реинтеграцио</p>	<p>Мярка 2.2.1. Продължаване изграждането на алтернативни социални услуги от резидентен тип за настаняване на хора с увреждания,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Разкриване в община Лясковец на Център за настаняване от семеен тип за възрастни с психически разстройства или деменция, с капацитет 10 лица; 	<ul style="list-style-type: none"> • Задоволяване потребностите на възрастните хора с умствена изостаналост, психични разстройства и физически увреждания в оптимална степен; 	<p>Решение на Общински съвет</p> <p>Заповед на АСП за разкриване</p> <p>Отчети на доставчици на социални услуги</p>

1	2	3	4	5
Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация
<p>ни програми за хората с увреждания, настанени в специализирани институции с цел поетапно премахване на институционалния модел на грижа.</p>	<p>които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната.</p> <p>Мярка 2.2.2. Развиване на нови иновативни форми на ангажиране и заетост на хората с увреждания, ползващи услугите, резидентен тип;</p>		<ul style="list-style-type: none"> Създаване на условия за живот, близки до семейната среда за възрастните хора с умствена изостаналост, психични разстройства и физически увреждания; Създаване на условия за стимулиране ресурсите на възрастните хора с психични разстройства и физически увреждания. 	<p>Решение на Общински съвет</p> <p>Заповед на АСП за разкриване</p> <p>Отчети на доставчици на социални услуги</p> <p>Регистър на услугите</p> <p>Доклади от външна оценка и мониторинг на услугите.</p>
<p>2.3. Изграждане и развитие на модели на медико-социални грижи за продължително лечение, както и на интегрирани грижи за пациенти с хронични заболявания</p> <p>2.4. Изграждане на социални услуги за</p>	<p>Мярка 2.3.1.</p> <p>Мярка 2.4.1.</p> <p>Изграждане на резидентни услуги за бездомни лица</p>	<ul style="list-style-type: none"> Изграждане и разкриване на Приют за бездомни лица в гр. Горна Оряховица, с капацитет 15 места до 2017 г. и разкриването му като делегирана от държавата дейност през 2018 г.; Включване на родителите и семействата в социално-образователни услуги и кампании за превенция на домашното насилие, трафика и зависимостите, рисковото поведение, изпълнявани от училища, училищни настоятелства и НПО; Разработване и осъществяване на програми и кампании за превенция насилието, неговите симптоми и уменията за защита от него, трафика и експлоатацията.; 	<ul style="list-style-type: none"> Междубщинско партньорство, с цел подпомагане на приобщаването на застрашените групи към обществото като цяло; Оказване на кризисна интервенция, социална работа, овластяване и застъпничество, 	<p>Решение на Общински съвет</p> <p>Партньорско споразумение</p> <p>Отчети на доставчици на социални услуги</p> <p>Материали от информационни кампании, обучения, анкети, въпросници, списъци на участниците</p>

1	2	3	4	5
Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация
<p>настаняване на бездомни лица при неотложна необходимост от задоволяване на базовите им потребности.</p> <p>2.5. Изграждане на адекватни социални услуги за грижа за пострадали от насилие, трафик или</p>	<p>Мярка 2.4.2. Продължаване на дейността на резидентни услуги за бездомни лица</p> <p>Мярка 2.5.1. Развитие на услуги, насочени към жертви на насилие, трафик, експлоатация</p> <p>Мярка 2.5.2. Програми за превенция на</p>	<ul style="list-style-type: none"> Обучение на общински служители, социални работници, учители, възпитатели, полицаи и медицински работници за разпознаване и докладване на случаи на насилие, трафик и експлоатация; Преодоляване на последиците от преживяното насилие, жертви на насилие и/или трафик, експлоатация. Услугите – консултиране и рехабилитация ще се предоставят от ЦОП, МКБППМН и НПО; Прилагане на Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца-жертви или в риск от насилие, трафик или експлоатация и за взаимодействие при кризисна интервенция. Развити услуги за хора в пробация – консултиране, подкрепа за реинтеграция, курсове за професионална квалификация, които се изпълняват съвместно от Съвета по пробация, ДБТ, ЦОП, ДСП; Превенция на рисковото и зависимо поведение осъществявани от ЦОП /ЦСРИ за жертви на домашно насилие 	<ul style="list-style-type: none"> съдействие за кризисно настаняване; Осигуряване на така необходимите подслон, храна, здравни грижи и консултиране на нуждаещите се лица; Подкрепа на бездомни лица; Лица без документ за самоличност; Лица в критични за здравето и живота им ситуации. Кризисна интервенция, социална работа, овластяване и застъпничество, психологическа и емоционална подкрепа на пострадалите, правна помощ и защита, 	<p>Протоколи от посещения на място</p> <p>Доклади от мониторинг</p>

1	2	3	4	5
Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация
<p>друга форма на експлоатация</p> <p>2.6. Създаване на условия за реинтеграция на уязвими лица, групи и общности в риск</p>	<p>насилие, трафик, експлоатация и др.</p> <p>Мярка 2.6.1. Развиване на услуги за превенция на рисково и зависимо поведение, насочени към младежи и възрастни и реинтеграция на лица със зависимости и проблемно поведение</p> <p>Мярка 2.6.2. Разработване на политики и програми за интегриране и развитие на етническите общности в неравностойно положение в област Велико Търново</p> <p>Мярка 2.6.3. Продължаване дейността на обществени трапезарии</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Реализиране на Планове за действие за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация; • Политики и инициативи за социално включване, насочени към достъп до професионална квалификация, заетост и доходи, чрез включване в програми и мерки на ДБТ, изпълнение на проекти за професионална квалификация и заетост; • Реализиране на социалната услуга през цялата година във всички населени места в община Лясковец. 	<p>юридическо консултиране.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обхващане с хоризонтални мерки и целеви инициативи за социално включване на нуждаещите се представители на етнически малцинства; • подкрепа за достъп до заетост и квалификация; • превенция на рисковото поведение, които включват интерактивни тренингови обучения на педагогически съветници, както и образователни и информационни програми за родители, учители и медицински специалисти в училищата; • Подкрепа и терапевтична помощ на младежи и възрастни: психологическо консултиране, семейно консултиране, медиация, рехабилитация, 	<p>Доклади; Отчети</p> <p>Разработени консултативни и образователни програми</p>

1	2	3	4	5
Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация
	<p>Мярка 2.6.4 Осигуряване на заетост за уязвими групи на пазара на труда - предоставяне на равни възможности за реализация на пазара на труда; предоставяне на достъп до услуги за намиране на работа; осигуряване на възможности за интегриране към пазара на труда.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Осигуряване на заетост на уязвими групи - включване в курсове за професионална квалификация към Дирекция «Бюро по труда» и/или по проекти. 	<p>развиване на умения за самостоятелен живот и превенция на рисково поведение, кариерно консултиране и посредничество за намиране на работа.</p> <p>Подкрепа от Оперативни и Национални програми за заетост и от НПО. Консултиране и обучения за Мотивация и реализация;</p> <p>Съхраняване и развитие на трудови и социални умения.</p>	<p>Обратни връзки от участници в обучения;</p> <p>Протоколи от екипни срещи на мултидисциплинарните екипи;</p> <p>Изследвания и анализи.</p> <p>Програми за обучения;</p> <p>Присъствени списъци;</p> <p>Общински планове;</p>
<p>2.7. Осигуряване на комплексна подкрепа на семействата, които полагат грижи за хора с увреждания и възрастни хора чрез развиване на форми на социални услуги</p>	<p>Мярка 2.7.1. Програми за осигуряване на трудова реализация на лица, полагащи грижи за хора с увреждания чрез осигуряване на почасова, надомна работа и пр.</p> <p>Мярка 2.7.2. Осигуряване на дневна грижа и почасови услуги за лица с увреждания.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Обхващане на лица, полагащи грижа за хора с увреждания по проекти и програми за осигуряване на заетост. Реализиране на програми и проекти за осигуряване на дневна грижа и почасови услуги за лица с увреждания; Продължаване на общинските подкрепи за дейностите на клубовете на пенсионера и клубовете на хората с увреждания, предоставящи възможности за 	<ul style="list-style-type: none"> Предоставяне на възможност на близки хора, които се грижат за човек с увреждане да работят като домашни санитарни и лични асистенти. Преодоляване на социалната изолация на възрастните хора различни мероприятия, целящи социално включване в 	<p>Справки от ДБТ;</p> <p>Справки от общините;</p> <p>Годишни планове и отчети по програми и проекти;</p> <p>Индивидуални планове и оценки на потребностите;</p>

1	2	3	4	5
Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация
подкрепа на зависими членове на семейството, спомагащи и за трудовата реализация на лицата, полагащи грижи за тях.		общуване и социален живот на стари хора и хората с увреждания. Стимулиране организирането на културно-масови мероприятия и развиването на художествена самодейност в клубовете.	общността, придобиване на нови знания, умения и навици за по-добро справяне с нуждите на ежедневието <ul style="list-style-type: none"> Подкрепа на възрастните с увреждания и техните семейства и осигуряване на постоянна и качествена грижа, а така също и на обхващане на по-голям брой възрастни с увреждания. 	
2.8. Осигуряване на условия за качествен живот на хората с увреждания, настанени в специализирани институции.	Мярка 2.8.1. Продължаване дейността по СИ	-	-	-
Направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот				
2. Да се осигури достъп на старите хора до качествена резидентна	Мярка 3.2.1. Подобряване на условията и качеството на грижите в съществуващите специализирани	<ul style="list-style-type: none"> Разкрит нов Дом за стари хора в с. Козаревец с капацитет 30 потребители 	<ul style="list-style-type: none"> Задоволяване на ежедневните потребности на настанените лица, създаване на условия за социални контакти чрез предоставяне на денонощни грижи, лекарски надзор, 	Решение на Общински съвет Заповед на АСП за разкриване

1	2	3	4	5
Специфични цели	Мерки, дейности	Преки резултати / индикатори за изпълнението на планираните дейности	Ключови индикатори за ефекта и ползите от реализацията на Стратегията	Източници на информация
<p>грижа в среда, близка до домашната</p>	<p>институции за стари хора.</p> <p>Мярка 3.2.2. Разкриване на алтернативни резидентни услуги и малки домове за обгрижване на стари хора в среда, близка до семейната.</p> <p>Мярка 3.2.3 - Подпомагане на възрастни хора с ниски доходи</p> <p>Мярка 3.2.4 - Създаване на възможност за социални контакти</p>		<p>рехабилитационни процедури, културни и развлекателни програми, отдих и екскурзии.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поставяне на потребителя в центъра на услугата – услугите да са ориентирани към самия потребител и към неговите променящи се социални и здравни потребности, характер, интереси, история на живот и семейни обстоятелства, възможности и предпочитания. 	<p>Интервюта с потребителите</p> <p>Доклад от мониторинг</p>

РАЗДЕЛ В: План за действие

6. Управление и координация на изпълнението на стратегията

6.1 Структури за координация на общинско ниво

6.1.1 Общината

Общината отговаря за цялостното изпълнение на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги на своята територия. Общината разработва, приема и осъществява годишни планове за действие. Нормативно е установено, че местното самоуправление се осъществява от Общинския съвет, а местната изпълнителна дейност - от кмета и общинската администрация. Така или иначе, в своята съвкупност те заедно осъществяват местната власт.

Местната власт разработва и изпълнява интегрирани политики за развитие на хората в риск на своята територия като съчетава ресурсите и координира дейностите в сферата на социалното подпомагане, образование, здравеопазване, политики на пазара на труда, водени от интересите и нуждите на групите и хората в риск. Общината е доставчик на социални услуги. Общината развива интегрирани политики в подкрепа на децата в риск, хората с увреждания и старите хора.

Роля и отговорности на **Общинския съвет**:

- Обсъжда и приема Общинска стратегия за развитие на социални услуги на територията на общината и годишния оперативен план за изпълнението ѝ по предложение на кмета на общината;
- Одобрява докладите за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги по предложение на кмета на общината;
- Съгласува проектни предложения за финансиране на социални услуги, които ще се развиват на територията на общината и планирани в Областната стратегия;
- Взема решения, свързани с развитие на СУ на територията на общината (откриване, закриване, разширяване, дофинансиране и пр.).

Решение за развиване на конкретна социална услуга се взема от Общинския съвет, като преди това е било разгледано в съответната постоянна комисия и консултирано по въпросите, свързани с финансирането. Предложението се внася от кмета или от общинските съветници.

Ролята на **кмета на общината** е ключова за цялостното изпълнение на Общинската стратегия за социалните услуги на общинско ниво. Кметът на общината:

- организира изработването на общинските програми и планове за развитие на социални услуги на територията на общината и на програмата за реализацията му и след съгласуване с Обществения съвет по социално подпомагане ги внася за обсъждане и приемане от Общинския съвет;
- организира разработването на общинските секторни политики и – след гласуването в Общинския съвет – организира цялостното им изпълнение. Кметът и общинската администрация осъществяват съгласуването на дейностите за развитие на социалните услуги с общите хоризонтални мерки за социално включване;
- ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги;

- след съгласуване с Обществения съвет представя годишен и заключителен доклад за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги за одобряване от Общинския съвет;
- участва в осъществяването на годишен мониторинг и оценка на изпълнението на общинския план за развитие на социалните услуги като част от Областната стратегия;
- търси възможности за финансиране от различни финансови източници за реализиране на конкретните общински дейности, планирани в съответния общински компонент на областната стратегия.

Общественият съвет по социално подпомагане и услуги е консултативен орган към общината за осъществяване на сътрудничество, координация и консултация между община, централни държавни органи и доставчици на социални услуги с цел реализиране на социалната политика в общината. Неговата роля в изпълнението на стратегията е свързана с:

- обсъждане на областната стратегия и включения в нея общински компонент,
 - осъществяване на обществен контрол върху развитието на социалните услуги и инициативи, съобразно стратегията;
 - стимулиране на партньорството между местната власт и доставчиците на социални услуги за реализиране на планираните дейности в стратегията на територията на общината.
- Местната власт носи конкретни отговорности също за иницирането и изпълнението на хоризонталните политики и мерки за социално включване. В този контекст, общината носи основната отговорност за изпълнението на мерки за социално включване, предвидени в Стратегията, например:

- Координират и инициират развитието на програми за повишаване на родителския капацитет, задържане на децата в училище, повишаване на качеството на образование и превенция на рисковото поведение на деца съвместно с училищата и ЦОП;
- Отговаря и осигурява условия за обхващане на всички деца на територията на общините в подготвителни групи и класове, гарантират спазването на задължителното изискване за записване на ученици в първи клас след завършена предучилищна подготовка в общинските училища;
- Координира и инициира развитието на програми в училищата за превенция на отпадането от училище и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи, както и за наваксване на образователни пропуски;
- Развива интегрирана политика за подкрепа на хората в пенсионна възраст чрез комбиниране на ресурсите на Домашен социален патронаж, националните и оперативните програми за предоставяне на грижи в домашна среда и за осигуряване на заетост, клубовете на пенсионера и читалища. Разширява функциите на патронажа и развива мобилни екипи за предоставяне на домашни грижи;

6.1.2 Дирекция „Социално подпомагане“

ДСП – Горна Оряховица носи отговорност и изпълнява конкретни задачи при реализирането на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги:

- Прави предложения до Кмета на общината за предоставяне на социални услуги в общината;
- Прави предложения до РДСП – Велико Търново за откриване, реформиране и закриване на социални услуги, съобразно планираните дейности в стратегията;
- ДСП и ОЗД управляват случаите на хората и децата в риск; разработват оценки и индивидуални планове за децата и лицата, настанени в специализирани институции;
- Осъществява сътрудничество между общинската администрация и неправителствени организации във връзка с общинската стратегия и предвидените дейности в нея;

- Събират и актуализират данните на базовите индикатори и резултатите от изпълнение на социалните услуги;

- ОЗД съвместно с ЦОП провежда дейности за изграждане на родителски капацитет, за задържане и реинтеграция на децата в училище и за превенция на рисково поведение.

Предвид основните си функции, РДСП и ДСП (с отделите си по Социална закрила и Закрила на детето) имат отношение към всички заложили цели в Общинската стратегия за развитие на социалните услуги и това са задачи свързани с:

- идентифициране и насочване на случаи към социални и здравни услуги за ранна превенция; подкрепа на семейства в риск от изоставяне на дете;

- насочване на семейства на деца с увреждания към дневни центрове и детски градини за получаване на гъвкава грижа;

- насочване на семейства с увредени деца за ранна диагностика и навременна интервенция на увреждането;

- работа по изграждане на връзка между децата, настанени в СИ и биологично или разширено семейство; реинтеграцията на деца в семейна среда;

- оказване на методическа подкрепа и съдействие на ЦОП за формиране на мобилни екипи;

- планиране (съвместно с Дирекция Бюро по труда) мерки за професионално ориентиране и трудова интеграция на младежи, предстоящи да напуснат СИ;

- консултиране и насочване на семейства с деца в риск към социални услуги;

- подпомагат изграждането на алтернативни социални услуги;

- подпомагат общината при идентифициране на нуждаещите се стари хора от услуги в общността и други.

Същевременно взаимодействието на АСП с МТСП се определя като фактор за гарантиране на устойчивостта на изпълнението на общинската стратегия чрез практическите възможности за осигуряване на средства за предоставяне на услуги като държавно-делегирана дейност.

6.1.3 РИО на МОН

Регионалният инспекторат по образованието на МОН Велико Търново отговаря съвместно с РДСП за координирането и изпълнение на дейностите от стратегията, свързани с образованието, като осигуряване на достъп до качествено образование на деца и ученици, реинтеграция в системата на образование на необхванати, отпаднали и нередовно посещаващи училище ученици, интегриране в системата на образование на децата с увреждания, отглеждани в семействата и от СИ, и контролира дейностите, свързани с насочване на деца със специални образователни потребности и осигуряване на учители за ресурсно подпомагане на децата с увреждания.

6.1.4 Дирекция „Бюро по труда“

Дирекция „Бюро по труда“ гр. Горна Оряховица участва в планирането и изпълнението на програми и активни мерки за интеграция на пазара на труда на хора в риск (лица с увреждания, младежи напускащи специализирани институции, младежи, отпаднали от училище, трайно безработни, със специално внимание към безработните от обособените ромски общности) и мерки за подкрепа на семействата на групи в риск (на деца, настанени в СИ, деца и възрастни с увреждания, живеещи в семейна среда).

Основната роля на **дирекция "Бюро по труда"** по изпълнението на стратегията включва:

- Консултиране на младежи, напускащи и напуснали институции с цел професионално ориентиране, повишаване на квалификацията и посредничество при намиране на работа;
- Разработване на мерки и програми съвместно с общините за професионална квалификация и включване на пазара на труда на възрастни с увреждания и на роми, живеещи в затворени етнически общности;
- Посредничество между работодатели и безработни от рисковите групи с цел намиране на работа;
- Съвместни дейности с институциите от други сектори (системата на здравеопазването, образованието и социалните услуги, териториалните органи на изпълнителната власт, органите на местното самоуправление, ръководствата на регионалните структури на представителните организации на работниците, служителите и на работодателите, НПО) при прилагането на общинската стратегия за развитие на социалните услуги.

6.1.5. Неправителствени организации

С активното участие на НПО в процеса ще се подобри развитието на съществуващите услуги, застъпничество, обучение, партниране в управление на услуги. Съществуващите местни НПО имат съществен принос при изпълнението на разработената стратегия за социални услуги. Тяхната роля се заключава в:

- Участват във формулирането и изпълнението на хоризонтални мерки и политики за социално включване като партньори на общината и/или водещи организации за проектите;
- Предоставят социални и образователни услуги на територията на общината и областта за хора в риск;

НПО участват в актуализирането на Стратегията, в изготвянето на годишен план за действие и в осъществяването на мониторинг и оценка на изпълнението ѝ като подпомагат събирането на данни и оценката на потребностите на крайните потребители.

6.1.6. Местен бизнес

Първоначално местният бизнес не е включен в процеса на общинско планиране, но неговите представители могат да участват в изпълнението на част от дейностите в стратегията. За тази цел е необходимо бизнесът да разграничи стопанските си интереси от обществените отговорности. Приносът на **местния бизнес** се очертава в някои направления:

- Мобилизиране на бизнеса в публично-частните партньорства (за интегриране на пазара на труда на младежи, напускащи специализираните институции, за изграждане на социална инфраструктура, поддържане на различните сгради за социални услуги, социално предприемачество.)
- Финансиране и съфинансиране на пилотни алтернативни социални услуги, които са от особено значение за решаване на проблемите на рисковите групи, но са извън кръга на държавното финансиране.

6.2. Основни партньори. Механизми на партньорството

Ефективното междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество ще допринесе за изграждане на оптимална мрежа от социални услуги в област Велико Търново, която да осигури равен достъп до услуги за рисковите групи и инструменти за максимално оползотворяване на наличните ресурси. **Изграждането на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество** е определено като **Приоритетно**

направление 5 в Общинската стратегия, което е едно от функционалните приоритетни направления и има следните цели и задачи:

Обща цел 5. Да се повиши ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество, чрез:

- **Специфична цел 5.1.** Да се стимулира междуобщинското партньорство в социалните услуги;
- **Специфична цел 5.2.** Да се утвърдят ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и развитие на смесени услуги.

Развитието на партньорствата между общини и сектори, изграждането на мрежи на областно и местно ниво ще способства за съчетаването на наличните и потенциалните ресурси, допълването и съгласуването на дейностите на ангажираните институции от различните сектори с фокус потребителите на услуги, уязвимите общности и групи.

7. Ресурси

В отговор на идентифицираните потребности за изграждане на капацитет са формулирани целите на **приоритетно направление 4: Развитие на човешките ресурси.**

Обща цел 4. Създаване на система за повишаване качеството на социалните услуги чрез развитие на човешките ресурси, чрез:

- **Специфична цел 4.1.** Изграждане и развитие на капацитет за планиране и управление на социалните услуги.
- **Специфична цел 4.2.** Изграждане и развитие на система за повишаване на професионалната компетентност на персонала, предоставящ социални услуги.
- **Специфична цел 4.3.** Развиване на капацитет за наблюдение, оценка и повишаване качеството на социалните услуги.

7.1 Човешки ресурси за предоставяне на социални услуги

Реалната работа по управлението на социалните услуги се извършва от един служител в общинска администрация, който отговаря за дейностите в обществените сектори – социални дейности, заетост и здравеопазване. Разкриването на нови социални услуги натоваарва допълнително съществуващия персонал, като в същото време това са хората, които най-добре познават потребностите на рисковите групи и нуждите от нови услуги.

Разкриването на нови услуги в повечето случаи е свързано с разработване на проекти. В структурата на общинска администрация Лясковец има служители, чиято работа е свързана с разработването и участието на общината в проекти, финансирани от различни външни източници.

Основните потребности от развитие на човешките ресурси, идентифицирани в процеса на анализа на ситуацията са свързани с:

- Повишаване на капацитета на общинските администрации да управляват процеса на контрактиране и управление на предоставянето на социални услуги;
- Повишаване на капацитета на персонала, ангажиран с администрирането, управлението и директното предоставяне на социалните услуги;

- Самостоятелност на общината в планиране на създаване, закриване и трансформиране на социални услуги, на база на променящите се потребности на населението;

- Практически умения и механизми за осъществяване на междуобщинско и междуинституционално сътрудничество в сферата на социалните услуги.

Основна потребност за развитието на управленския персонал е повишаване на професионалните компетенции, свързани с прилагане на иновативни практики за повишаване на качеството и ефективността на предоставяните услуги, както и с въвеждане на механизми за ефективна оценка на положениия труд, съобразени със спецификата на различните дейности по предоставяне на социалните услуги и обвързване на възнагражденията на служителите с реалната работа по обслужване на клиентите. Управленският персонал на социални услуги има потребност от развитие на уменията за добро управление и задържане на персонала от специалисти и стимулиране на тяхното непрекъснато развитие.

Персонал за управление и за предоставяне на социални услуги

Наименование на Дирекция и отдел в общ.адм.	Длъжност
1. Дир."Икономическа политика и хуманитарни дейности	ст.експерт ЗСД: Координация и контрол социални услуги: ОКСУ -Домашен социален патронаж, ЦСРИ, ДЦСХ, Обществена трапезария; Разработване и изпълнение на регионални и общински програми за заетост и други; Участие в разработването на проекти от сферата на социалната политика
2. Общински комплекс за социални услуги	Управител: планира, организира, координира, методически подпомага и контролира изпълнението на дейностите на комплекса.
3. Общински комплекс за социални услуги	Счетоводител: извършва счетоводни и финансови операции
4. Общински комплекс за социални услуги	Калкулант: осъществява дейности с калкулиране на храната за приготвяне в кухнята на ДСП.
5. Общински комплекс за социални услуги	Шофьори: осъществяват дейности по транспортиране на храната.
6. Център за соц.рехабилитация и интеграция	Управител: осигурява условия за пълно обслужване на потребителите.
7. Център за соц.рехабилитация и интеграция	Медицинска сестра: Ежедневно медицинско наблюдение и и медицински контрол на потребителите на социалната услуга.
8.Център за соц.рехабилитация и интеграция	Трудотерапевт: Организира групова и индивидуална терапевтична дейност.
9. Център за соц.рехабилитация и интеграция	Специалисти в социалните услуги:подпомагат дейността на специалистите при работата им с лица от различни рискови групи.
10. Център за соц.рехабилитация и интеграция	Социален работник: Социално консултиране на деца, младежи и семейства; консултации по въпроси, свързани със социалното подпомагане; информирание относно социалните услуги, предлагани на територията на Община Лясковец.
11. Домашен социален патронаж	Управител: осигурява условия за пълно обслужване на потребителите. Оформя необходимите документи от граждани желаещи да ползват услугите на ДСП, изготвя социалните доклади и ги актуализира на всеки 6 месеца; води досиета на абонатите на ДСП по населени места от Общината; При необходимост съдейства на абонатите на ДСП за подаване на молби-декларации за социални помощи,помощно-технически

Наименование на Дирекция и отдел в общ.адм.	Длъжност
	средства и др. социални услуги по домовете на потребителите на ДСП.
12. Домашен социален патронаж	Готвач: приготвя храната за нуждите на потребителите та ДСП и Обществената трапезария
13. Домашен социален патронаж	Пом. Готвач: подпомага работата на готвача.
14. Домашен социален патронаж	Разносвачи: разносят храната до домовете на абонатите
15. Домашен социален Патронаж „Звено за социални услуги”	Домашни санитарни /4 бр./: предоставят грижа в семейна среда – помощ при пазаруване, приготвяне на храна, хранене, социални контакти.
16. Дневен център за стари хора	Медицинска сестра: Ежедневно медицинско наблюдение и и медицински контрол на потребителите на социалната услуга.
17. Дневен център за стари хора	Управител: осигурява условия за пълно обслужване на потребителите.
18. Дирекция „ТУОСЕИ”	гл. спец. проекти /2 бр./: Участва в разработване на програми и проекти, отразяващи общинската политика в социалната сфера. Участва в управление на проекти, по предоставяне на социални услуги.

7.2 Финансови и материални ресурси

Политиката, която Община Лясковец провежда е в основата за обосновка на разходите за социални услуги, ежегодно залагани в нейния бюджет. Той се изготвя съобразно изискванията на нормативната база в областта, както и децентрализацията при управлението и финансирането им.

Община Лясковец предоставя следните социални услуги в общността:

Център за социална рехабилитация и интеграция се финансира със средства от държавния бюджет като делегирана държавна дейност на база единен разходен стандарт за 1 лице в размер на 2600 лв. Бюджетът на центъра е представен в *Таблица 1* и е формиран на база 20 души капацитет.

Проектобюджет на Център за социална рехабилитация и интеграция

Наименование на параграфа	2016 г. *	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Заплати п-л трудови правоотношения	29160				
- Заплати п-л трудови правоотношения	29160				
Др.възнаграждения и плащ-я на персонала, в т.ч.	2000				
- Изплат.суми за СБКО, облекло и др.	875				
- Обезщет-я с хар-р на възнаграждения	1125				
Задължителни осигурителни вноски работодател	5436				
Издръжка, в т.ч.	2404				
- Храна	0				
- Постелен инвентар и облекло	450				
- Материали	188				
- Вода, горива и енергия	1500				
- Разходи за външни услуги	187				
- Командировки	79				
ОБЩО:	39 000	0	0	0	0

* Забележка: Средствата предвидени за 2016 г. са за първите 9 месеца на отчетната година, т.к. от м.10.2016 г. е заложено ЦСРИ да бъде преобразувано в Център за обществена подкрепа.

Център за социална рехабилитация и интеграция разполага със собствена материална база, поради което и не се предвиждат капиталови разходи.

Дневен център за стари хора е създаден през 2011 г. по проект Дневен център за възрастни хора, който от 01.03.2012 г. със заповед на изпълнителния директор на АСП се разкрива социалната услуга в общността Дневен център за стари хора. Същият се финансира със средства от държавния бюджет като делегирана държавна дейност на база единен разходен стандарт за 1 лице в размер на 1620 лв. Бюджетът на центъра е представен в Таблица 2 и е формиран на база 20 души капацитет.

Проектобюджет на Дневен център за стари хора

Наименование на параграфа	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Заплати п-л трудови правоотношения	12816	12816	12816	12816	12816
- Заплати п-л трудови правоотношения	12816	12816	12816	12816	12816
Др.възнаграждения и плащ-я на п-ла, в т.ч.	884	884	884	884	884
- Изплат.суми за СБКО, облекло и др.	384	384	384	384	384
- Обезщет-я с хар-р на възнаграждения	500	500	500	500	500
Задължителни осигурителни вноски работодател	2390	2390	2390	2390	2390
Издръжка, в т.ч.	16310	16310	16310	16310	16310
- Храна	4430	4430	4430	4430	4430
- Постелен инвентар и облекло	200	200	200	200	200
- Материали	2900	2900	2900	2900	2900
- Вода, горива и енергия	2000	2000	2000	2000	2000
- Разходи за външни услуги	6730	6730	6730	6730	6730
- Командировки	50	50	50	50	50
ОБЩО:	32400	32400	32400	32400	32400

Финансирането на социалните услуги - местни дейности се извършва чрез собствени средства, генерирани от местни данъци и такси.

През 2012 г. с Решение № 138/21.06.2012 г. на Общински съвет – Лясковец е създаден **Общински комплекс за социални услуги**, в чиято структура се включват: домашен социален патронаж (в т.ч. Звено за услуги в домашна среда и Обществена трапезария) и клубове на пенсионера, инвалида и други. Броя на работещите в структурата служители е 5 души.

Проектобюджет на Общински комплекс за социални услуги (дейност 589)

Наименование на параграфа	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Заплати п-л трудови правоотношения	32336	35402	35402	35402	35402
- Заплати п-л трудови правоотношения	32336	35402	35402	35402	35402
Др.възнаграждения и плащ-я на п-ла, в т.ч.	2360	2586	2586	2586	2586
- Изплат.суми за СБКО, облекло и др.	970	1062	1062	1062	1062

- Обезщетения с хар-р на възнаграждения	1390	1524	1524	1524	1524
Задължителни осигурителни вноски работодател	6028	6600	6600	6600	6600
Издържка, в т.ч.	6006	6412	6412	6412	6412
- Храна	0	0	0	0	0
- Постелен инвентар и облекло	600	700	700	700	700
- Материали	2320	2537	2537	2537	2537
- Вода, горива и енергия	3086	3175	3175	3175	3175
- Разходи за външни услуги	0	0	0	0	0
- Командировки	0	0	0	0	0
Данъци, такси и административни санкции	0	0	0	0	0
ОБЩО:	46 730	51 000	51 000	51 000	51 000

Домашен социален патронаж – е социална услуга в общността, финансирана със средства от местния бюджет. Издържката която се поема от Общината е частична, т.к. се събират такси от потребителите на услугата, включващи – пълният размер на разходите за почистващи материали; за хранителните продукти, вложени в приготвянето на храната и съответната част от разходите за вода; ел.енергия и горивата за транспортиране на храната до дома на абоната.

Капацитетът на ДСП е 80 души, но поради големия брой записани, обслужваните потребители към 31.05.2015 г. са общо 109 души (в т.ч. 13 души с доставка само на хляб). Броят на работещите е 8 души, в т.ч. 3 домашни санитари.

Считано от 12.05.2014 г., кухнята на Домашен социален патронаж приготвя храна (обедно меню, включващо супа, основно ястие, хляб и веднъж седмично - десерт) за нуждите на потребителите на социалната услуга дневен център за стари хора (към 31.05.2015 г. потребителите на „Дневен център за стари хора“ – гр. Лясковец са 29 души).

През 2012 г. с Решение № 108/31.05.2012 г. на Общински съвет – Лясковец е създадено **Звено за услуги в домашна среда** към Домашен социален патронаж, във връзка с изпълнението на проект по схема BG051PO001-5.1.04 „Помощ в дома“ по ОП“Развитие на човешките ресурси“ 2007 – 2013.

Считано от м.06.2014 г. Звеното е в период на устойчивост (за 1 година), съгласно изискванията на проекта. В бюджета на Община Лясковец са предвидени средства за разкриването на 6 щатни бройки за домашни санитари, които ще предоставят почасови услуги за лична помощ, социална подкрепа и комунално-битови дейности.

Бюджетът е представен в *Таблица 3 и 4*

Проектобюджет на Домашен социален патронаж, в т.ч. Звено за услуги в домашна среда (дейност 524)

Наименование на параграфа	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Заплати п-л трудови правоотношения	50120	53670	53670	53670	53670
- Заплати п-л трудови правоотношения	50120	53670	53670	53670	53670
Др.възнаграждения и плащ-я на п-ла, в т.ч.	3710	3970	3970	3970	3970
- Изплат.суми за СБКО, облекло и др.	1504	1610	1610	1610	1610
- Обезщетения с хар-р на	2206	2360	2360	2360	2360

възнаграждения					
Задължителни осигурителни вноски работодател	9343	10005	10005	10005	10005
Издръжка, в т.ч.	56527	63055	63055	63055	63055
- Храна	43771	46827	46827	46827	46827
- Постелен инвентар и облекло	500	500	500	500	500
- Материали	2260	2420	2420	2420	2420
- Вода, горива и енергия	5426	8418	8418	8418	8418
- Разходи за външни услуги	4520	4840	4840	4840	4840
- Командировки	50	50	50	50	50
Данъци, такси и административни санкции	300	300	300	300	300
ОБЩО:	120 000	131 000	131 000	131 000	131 000

Проектобюджет на Клубове на пенсионера, инвалида и други, в т.ч. Център за младежки и социални дейности (дейност 525)

Наименование на параграфа	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
Заплати п-л трудови правоотношения	63257	68955	68955	68955	68955
- Заплати п-л трудови правоотношения	63257	68955	68955	68955	68955
Др.възнаграждения и плащ-я на п-ла, в т.ч.	4562	4973	4973	4973	4973
- Изплат.суми за СБКО, облекло и др.	1898	2069	2069	2069	2069
- Обезщетения с хар-р на възнаграждения	2664	2904	2904	2904	2904
Задължителни осигурителни вноски работодател	11794	12857	12857	12857	12857
Издръжка, в т.ч.	7057	7515	7515	7515	7515
- Храна	0	0	0	0	0
- Постелен инвентар и облекло	1000	1000	1000	1000	1000
- Материали	1110	1210	1210	1210	1210
- Вода, горива и енергия	3727	3885	3885	3885	3885
- Разходи за външни услуги	1220	1420	1420	1420	1420
- Командировки	0	0	0	0	0
Данъци, такси и административни санкции	0	0	0	0	0
ОБЩО:	86 670	94 300	94 300	94 300	94 300

Считано от м. Декември 2008 г. Община Лясковец е доставчик на социалната услуга **Обществена трапезария**. Същата се финансира със средства от държавния бюджет от Фонд „Социална закрила“ към Министерство на труда и социалната политика. Чрез реализацията на визираната социална услуга се цели подобряване на качеството на живот и осигуряване на помощ и подкрепа на лица и семейства, получаващи месечно подпомагане по реда и условията на чл. 9 от ППЗСП; лица с доказана липса на доходи и близки, които да се грижат за тях; самотно живеещи лица и семейства, получаващи минимални пенсии; скитащи и бездомни деца и лица. Размерът на финансирането на дейностите по обществената трапезария за 2015 г. е в размер на 2.30 лв. за 1 лице за 1 храноден, в т.ч. 0.30 лв. за други режимни разходи.

През м. април 2016 г. е открита процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане по Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица, Операция „Осигуряване на топъл обяд“ 2014BG05FMOP001-03.01. по която Община Лясковец кандидатства с проектно предложение. Целта на операцията е допълване, надграждане и разширяване на обхвата на действащата национална програма за подпомагане на обществените трапезарии, като бъде гарантирана дейността им през летния период на годината, за който не е осигурено национално финансиране. Във връзка с реализацията на обществената трапезария допълнително е назначен 1 бр. кухненски работник по договор за услуга, съгласно ЗЗД.

От месец октомври 2015 год. в община Лясковец по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. стартира проект „Независим живот“, насочен към предоставянето на социалните услуги: „домашен помощник“, „личен асистент“ и „социален асистент“.

Важно направление са инвестиционните потребности, въз основа на които се определят необходимите капиталови разходи. Главен източник на финансиране е държавния бюджет. Значими средства Общината може да получи под формата на целенасочена подкрепа, ето защо ролята на държавния бюджет съществено се увеличава в днешната финансова централизация.

В следващите таблици са отразени новите социални услуги, които Община Лясковец предвижда да разкрие в периода 2016 – 2020 г., с необходимия за тях финансов ресурс:

1. **Център за обществена подкрепа** се предвижда да се финансира със средства от държавния бюджет като делегирана държавна дейност на база единен разходен стандарт за 1 лице в размер на 2865 лв. Бюджетът на центъра е представен в *Таблица 5* и е формиран на база 30 души капацитет.

Проектобюджет за дейност **Център за обществена подкрепа**

Година	2016 г.*	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
За издръжка	21 488	85 950	85 950	85 950	85 950
За капиталови разходи	20 000	150 000	100 000	0	0
ОБЩО:	41 488	235 950	185 950	85 950	85 950

* Забележка: Средствата предвидени за 2016 г. са за последните 3 месеца на отчетната година, т.к. до м.10.2016 г. структурата е осъществявала дейност като ЦСРИ, което е преобразувано в Център за обществена подкрепа.

2. **Център за настаняване от семеен тип за възрастни с психични разстройства или деменция** се предвижда да се финансира със средства от държавния бюджет като делегирана държавна дейност на база единен разходен стандарт за 1 лице в размер на 9140 лв. Бюджетът на центъра е представен в *Таблица 6* и е формиран на база 10 души капацитет.

Проектобюджет за дейност **Център за настаняване от семеен тип**

Година	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
За издръжка	0	0	91 400	91 400	91 400
За капиталови разходи	0	0	90 000	20 000	0
ОБЩО:	0	0	181 400	111 400	91 400

3. **Дом за стари хора** се предвижда да се финансира със средства от държавния бюджет като делегирана държавна дейност на база единен разходен стандарт за 1 лице в размер на 6390 лв. Бюджетът на дома е представен в *Таблица 7* и е формиран на база 30 души капацитет.

Проектобюджет за дейност **Дом за стари хора**

Година	2016 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.
За издръжка	0	0	191 700	191 700	191 700
За капиталови разходи	0	600 000	350 000	10 000	0
ОБЩО:	0	600 000	541 700	201 700	191 700

7.3 Източници на финансиране

Основните източници за финансиране на социалните услуги в община Лясковец са:

- Републиканския бюджет – субсидии за делегирани от държавата дейности;
- Собствени приходи– за местни дейности и дофинансиране на държавните дейности;
- Отпуснати средства по проекти, финансирани от ЕС.

Даниела Арабаджиева

Председател на Общински съвет - Лясковец